

Országos Polgárőr Szövetség

SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

2022.

ELFOGADVA:

AZ OPSZ ELNÖKSÉGÉNEK 2012. MÁRCIUS 23. NAPJÁN HOZOTT,
ELN/6/2012. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL

MÓDOSÍTVA:

AZ OPSZ ELNÖKSÉGÉNEK 2016. FEBRUÁR 19. NAPJÁN HOZOTT,
ELN/21/2016. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL, VALAMINT

AZ OPSZ ELNÖKSÉGÉNEK 2017. NOVEMBER 24. NAPJÁN HOZOTT,
ELN/136/2017. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL, VALAMINT

AZ OPSZ ELNÖKSÉGÉNEK 2018. FEBRUÁR 23. NAPJÁN HOZOTT,
ELN/41/2018. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL

AZ OPSZ ELNÖKSÉGÉNEK 2019. OKTÓBER 11. NAPJÁN HOZOTT,
ELN/101/2019. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL.

**Az Országos Polgárőr Szövetség Elnökségének határozata
ELN/15/2022. SZ. HATÁROZATA (2022. 02. 18.)**

Hatályos: 2022. március 1.

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/6/2012. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata kiadásáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében az alábbi határozatot hozta:

1. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2012. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2012. július 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Országos Polgárőr Szövetség elnökségének 2009. szeptember 25-én az ELN/40/2009. számú határozatával elfogadott Polgárőrség Szolgálati Kézikönyve.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnöke

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/21/2016. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata módosításáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében hozott, ELN/ 6/2012. számú határozatával kiadott Országos Polgárőr Szövetség SZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT – figyelemmel a 2015. évi LVIII. törvénnyel módosított Pötv. új rendelkezéseire és a szolgálatellátást érintő, időszerű változásokra – a fenti számú határozattal módosította és egységes szerkezetbe foglalta:

1. Az Országos Polgárőr Szövetség módosított Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2016. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2016. április 1-én lép hatályba.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnöke

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/136/2017. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata módosításáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében hozott, ELN/6/2012. számú határozatával kiadott, az ELN/21/2016. számú határozatával módosított Országos Polgárőr Szövetség SZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT a fenti számú határozattal **módosította és egységes szerkezetbe foglalta:**

1. Az Országos Polgárőr Szövetség módosított Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2017. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2017. november 24-én lép hatályba.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnök

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/41/2018. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata módosításáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében hozott, ELN/6/2012. számú határozatával kiadott, az ELN/21/2016. számú határozatával, valamint ELN/136/2017. számú határozatával módosított Országos Polgárőr Szövetség SZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT a fenti számú határozattal **módosította és egységes szerkezetbe foglalta:**

1. Az Országos Polgárőr Szövetség módosított Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2018. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2018. február 23-án lép hatályba.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnök

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/101/2019. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata módosításáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében hozott, az ELN/6/2012. számú határozatával kiadott, az ELN/21/2016. számú határozatával, valamint az ELN/136/2017. számú határozatával és az ELN/41/2018. számú határozatával módosított Országos Polgárőr Szövetség **SZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT** a fenti számú határozattal az alábbiak szerint **módosította és egységes szerkezetbe foglalta**:

1. Az Országos Polgárőr Szövetség módosított Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza, amelynek 51. és 52. pontjai, valamint a 2. számú függelék 2.1. és 2.2. pontjai módosultak a határozat alapján.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2019. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. A határozat 2019. október 11-én lépett hatályba.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnök

Az OPSZ Elnöksége határozatának melléklete

**ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG
SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA**

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatának (a továbbiakban: szabályzat) hatálya az Országos Polgárőr Szövetségre, a területi (megyei és a budapesti) polgárőr szövetségekre, a polgárőr egyesületekre (a továbbiakban: polgárőr szervezet) és azok tagjaira terjed ki.
2. A szabályzat a polgárőr szervezetek tevékenységi körébe tartozó, az állampolgárok közösségei által vállalt feladatok ellátásának egységes rendjét határozza meg annak érdekében, hogy a polgárőrök szolgálat közbeni tevékenysége megfeleljen a törvényességnek, a vonatkozó jogszabályok előírásainak, az emberi jogok tiszteletben tartásának és a polgárőrség alapvető céljainak.
3. A polgárőr a Pötv.-ben meghatározott feladatok ellátásával kapcsolatban közfeladatnak minősülő tevékenysége során a közfeladatot ellátó személyre, a közbiztonság fenntartását hivatásszerűen végző szerv (rendvédelmi szervek) tagjának jogszerű intézkedéséhez nyújtott segítségére során és azzal összefüggésben a hivatalos személy támogatására vonatkozó jogi védelemben részesül. A fokozott büntetőjogi védelem a közfeladatot ellátó polgárőr támogatására, vagy védelmére kelt személyt is megilleti.
4. A polgárőr szervezetek a működési területükön illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal a Pötv.-ben meghatározottak szerinti tartalommal együttműködési megállapodásokat kötnek. A Pötv.-ben meghatározott további szervekkel, hatóságokkal, egyesületekkel, személyekkel, szükség esetén más, a tevékenységi körükhöz kapcsolható egyéb személyekkel és szervezetekkel együttműködési megállapodásokat köthetnek.
5. Az együttműködő szervekkel történő közös feladat-, vagy szolgálatellátás esetén a polgárőr tevékenysége különösen a felvilágosítás, tájékoztatás adására, meghatározott események helyszínén való tartózkodásra, ott a rend fenntartásában való közreműködésre, objektum, közterület vagy esemény megfigyelésére, továbbá az eljáró szerv tevékenységének támogatására és segítésére terjedhet ki.
6. **A polgárőr a polgárőri szolgálat teljesítése során hatósági jogkörrel nem rendelkezik. A Rendőrségi törvényben meghatározott kényszerítő eszközt szolgálat teljesítése során a 6A pontban meghatározott kivétellel nem tarthat magánál és nem alkalmazhat, valamint nem tarthat magánál a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló kormányrendeletben meghatározott közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, továbbá lőfegyvert, tüzfegyvert, Gáz-és riasztófegyvert akkor sem, ha annak tartására, viselésére hatósági engedéllyel rendelkezik (Pötv.15.§).**
- 6A. **A polgárőr a polgárőri szolgálat teljesítése során kizárólag a rendőrségnél rendszeresített hatóanyag-tartalmú és töltőanyag tömegű vegyi eszközt tarthat magánál, amelyet csak jogos védelmi helyzetben használhat. A használat esetén kerülni kell a sérülés okozását. A vegyi eszköz használata során megsérült személynek a polgárőr köteles segítséget nyújtani, szükség esetén orvosi ellátásáról gondoskodni (Pötv.16.§).**A Pötv. alapján a polgárőrök tevékenységük ellátása során hatósági jogkörrel nem rendelkeznek, kényszerítő eszközt
7. A polgárőrök a polgárőri szolgálat ellátása során a vonatkozó BM rendeletnek megfelelő egységes formaruhát viselnek. A formaruhán jól láthatóan fel kell tüntetni a „POLGÁRŐRSÉG” feliratot, valamint az egyesület székhelyének megjelölését. A polgárőrök hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést nem használhatnak.
8. A polgárőr a polgárőri szolgálat ellátása során köteles magánál tartani a polgárőr igazolványát. A közterületen teljesített polgárőri szolgálat tartama alatt a polgárőr az igazolványát a formaruhán jól látható helyen, az egyedi azonosítót tartalmazó oldalával kifelé fordítva, kitzúve viselje.

9. A polgárőr szervezet a közterületi szolgálat ellátása közben a jogszabályban meghatározottak szerint jogosult az Egységes Digitális Rádió-távközlő rendszer használatára.
10. A polgárőr a polgárőri tevékenység ellátása során jogosult a bűncselekmény, illetve a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni és a bűncselekmény, valamint a tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt visszatartani. A polgárőr köteles az eljárása által érintett személyek emberi méltóságát és alapvető jogait tiszteletben tartani.
11. A polgárőr nem léphet szolgálatba, ha alkohol, vagy más, a képességeit hátrányosan befolyásoló szer hatása alatt áll, és szolgálatának teljesítése során alkoholt, vagy más, a képességeit hátrányosan befolyásoló szert nem fogyaszt.
12. A polgárőr a tevékenysége során birtokába jutott személyes adatok megismerése és adatkezelése tekintetében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezései szerint köteles eljárni.
13. **A polgárőr – szolgálat ellátás a működési területen kívül címben foglaltak kivételével – kizárólag egyesülete működési területén láthatja el tevékenységét**
14. **Hatálytalan 2022. március 01.**
15. Amennyiben az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv arról tájékoztatja a polgárőr egyesületet, hogy működési területén fokozott ellenőrzést hajt végre, annak tartama alatt a polgárőr egyesület saját feladatainak ellátását köteles bejelenteni és saját tevékenységét a fokozott ellenőrzést elrendelő szerv utasításainak megfelelően végezni.
16. **Polgárőr szolgálatnak minősül a Pötv. 3. §-ban és ifjú polgárőr esetében a Pötv. 9/A. §-ban meghatározott feladatok teljesítése**
17. **A polgárőr, ifjú polgárőr akkor tekinthető szolgálatban állónak, ha a 16. pontban meghatározott feladatokat:**
 - szolgálat-tervezet,
 - vagy soron kívüli szolgálatba vezénylés,
 - avagy a szolgálat megkezdését, annak időtartamát, területét a polgárőr egyesületnél, vagy a megyei, fővárosi szövetségnél alkalmazott manuális vagy digitális nyilvántartásba vették,**és közterületi szolgálat esetében azt az illetékes rendőri szervnél vagy tevékenység irányító központnál bejelentették,**
 - továbbá bűncselekmény, szabálysértés, baleset, elemi csapás, katasztrófahelyzet stb. észlelése esetén azonnali közreműködés szükséges és polgárőr nincs jelen, vagy a jelenlévő polgárőr, rendőr részére segítséget kell nyújtani (önálló szolgálatba lépés).
18. A polgárőr akkor tekinthető szolgálatban állónak, ha érvényes szolgálat-tervezet vagy indokolt, soron kívüli szolgálatba vezénylés alapján a 16. pontban felsorolt követelményeknek megfelelő feladatokat teljesít. A polgárőr szolgálatának teljesítését a polgárőr egyesületnél az ott egyébként alkalmazott manuális vagy digitális módon nyilván kell tartani (szabályzat 114. pontja).
19. A polgárőrnek tevékenysége során eleget kell tennie azoknak a segítségnyújtási, értesítési és közreműködési kötelezettségeknek, amelyek minden állampolgárra vonatkoznak. Ennek keretén belül a polgárőr:
 - a) köteles a tőle elvárható segítséget nyújtani sérült vagy közvetlen veszélyben lévő személynek, akinek élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van;
 - b) tűz vagy közvetlen tűzveszély észlelése esetén köteles azt haladéktalanul jelezni a tűzoltóságnak, vagy ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek, vagy a mentőszolgálatnak, illetőleg a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának;
 - c) az életkorának, egészségi-fizikai állapotának megfelelően elvárható személyes részvétellel és adatok közlésével – ellenszolgáltatás nélkül – köteles közreműködni a tűzoltásban, a műszaki mentésben;
 - d) katasztrófa, vagy annak veszélye észlelése, vagy arról való tudomás szerzése esetén köteles haladéktalanul bejelenteni azt a katasztrófavédelem hivatalos szerveinek, illetve az önkormányzati tűzoltóságnak és a polgármesteri hivatalnak.

20. A polgárőr saját, illetőleg mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárítása érdekében, vagy végszükség esetén avatkozhat közbe.
21. Polgárőr szolgálatot csak az láthat el, aki polgárőr alapismereti képzésben részesült, és erről igazolással rendelkezik, valamint polgárőr igazolványa a birtokában van.

Szolgalat ellátás a működési területen kívül

20A. A polgárőr az egyesülete működési területén kívül akkor teljesíthet polgárőri szolgálatot (*másterületre vezényelt polgárőr szolgálat*)

- ha a területileg illetékes polgárőr egyesülettel közösen látja el a feladatot,
- vagy ha a Pötv-ben meghatározott szervekkel együttműködési megállapodást kötött a polgárőr egyesület,
- avagy ha a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság felkéri a megyei (fővárosi) szövetséget vagy a polgárőr egyesületet a megye-, főváros területén való szolgálatellátásra,
- valamint ha az érintett önkormányzattal erre írásban együttműködési megállapodást kötött,
- továbbá ha a közforgalmú vasút, illetve autóbusz személyszállítási szolgáltatás rendjének biztosítására együttműködési megállapodást kötött a szolgáltatást végző vállalkozással.

20B. Az egyesület működési területén kívüli szolgálatellátását a polgárőr akkor kezdheti meg ha:

- a területileg illetékes polgárőr egyesülettel való közös szolgálatellátást előzetesen bejelentette az egyesületi vezetőjének, elnökének továbbá,
- a szolgálatteljesítés az egyesülete működési területén kívül, de a megyei, fővárosi szövetség (területi) működési területén belül valósul meg a (*más területre vezényelt polgárőr szolgálat*), az egyesületének vezetője felvette a kapcsolatot a polgárőr szolgálat teljesítésének helyszínén működő egyesület vezetőjével (lehetőleg írásban) és a vezetők egyeztettek egymással minden olyan információt, adatot, amely a polgárőr hatékony szolgálat ellátásához szükséges,
- a szolgálatteljesítés a polgárőr egyesülete és egyben a megyei, fővárosi (területi) szövetség működési területén kívül valósul meg (*más területre vezényelt polgárőri szolgálat*), az egyesület vezetője a szolgálat kezdete előtt legalább 3 munkanappal korábban írásban tájékoztatta a területi szövetség vezetőjét, aki felvette a kapcsolatot a tervezett polgárőr szolgálat helyszínén működő területi szövetség vezetőjével és a vezetők egyeztettek egymással minden olyan információt, adatot, amely a polgárőr hatékony szolgálat ellátásához szükséges.

20C. Az OPSZ tagozatai által szervezett oktatások, összevonások, rendezvények alatt a polgárőr szolgálatnak minősülő feladatok esetében az egyesületi vagy a megyei, fővárosi szervek vezetőivel a 20B. pontban szabályozott egyeztetést a tagozat vezetőinek kell lefolytatni.

20D. Az OPSZ elnökségének döntése alapján vagy az OPSZ elnökének felhívására szervezett *más területre vezényelt polgárőr szolgálatok* esetében a 20B. pontban szabályozott koordinációt az elnök által megbízott személy folytatja le.

20E. A rendőrrel közös járőrszolgálatban a feladatokat az irányító rendőr utasításainak megfelelően kell ellátni. A szolgálat útvonalát, területét csak az irányító rendőr engedélyével lehet elhagyni.

II. Fejezet

A polgárőri szolgálat alaptevékenységei ellátásának szabályai

Közterületi járőrszolgálat

22. A polgárőr közterületi szolgálatának alapvető rendeltetése, hogy jelenlétével megvédje az adott területet, létesítményt a jogsértést elkövetni szándékozó személyektől, megelőzze a bűnelkövetési alkalmak kialakulását, megakadályozza elsősorban a vagyon elleni bűncselekmények elkövetését, továbbá felfigyeljen azokra a rendellenességekre; veszélyhelyzetekre, melyek zavarják a köznyugalmat, kedvezőtlenül befolyásolják az állampolgárok biztonságérzetét.

23. Közterületi járőrszolgálat a polgárőrnek a közterületen és nyilvános helyen, a bűncselekmények, a szabálysértések, valamint a közrendet és a közbiztonságot sértő cselekmények észlelése és megakadályozása céljából meghatározott körzetben, területen vagy útvonalon folytatott bűnmegelőzési tevékenysége, melynek keretében megelőzi a jogellenes cselekményeket és megszakítja a jogsértéseket, visszatartja a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket.
24. A közterületi járőrszolgálatát a polgárőr elláthatja:
- gyalogosan;
 - személygépjárművel;
 - motorkerékpárral;
 - kerékpárral;
 - vízi járművel;
 - légi járművel;
 - lóháton vagy lovas fogattal;
 - kötött vagy nem kötött pályás tömegközlekedési eszközön.
25. A gyalogos polgárőr járőr törekedjen arra, hogy mozgása, közterületi jelenléte észlelhető, látható legyen. Ennek érdekében:
- a) viseljen formaruhát, éjszaka vagy rossz látási viszonyok között láthatósági mellényt;
 - b) a járdán a járdaszegélyekhez közel haladjon;
 - c) éjszaka a járőr egy vagy két tagja a közvilágítás által megvilágított oldalon haladjon, sötét helyeken pedig szükség szerint használják az elemlámpát;
 - d) egy helyben 15-20 percig tartózkodjon, vagy a forgalmasabb közterületeken (pl.: csomópontok, állomások, pályaudvarok) a szükséges ideig legyen jelen.
26. A gyalogos polgárőr járőröknek lakott területen kívül, vagy külterületen a láthatóság érdekében az alábbi rendszabályokat kell betartaniuk:
- a) a járőr tagjai ne egymás mellett, hanem egymás mögött 3-5 lépésre haladjanak;
 - b) a polgárőrök csak mezei, erdei utakon, gyalogösvényeken közlekedjenek;
 - c) kerüljék az áthaladást megművelt területeken és ültetvényeken;
 - d) nagyobb belátható területet figyeljenek meg, győződjenek meg arról, hogy tartózkodik-e ott valaki, észlelhető-e mozgás, vagy rendellenesnek tűnő jelenség;
 - e) célszerű a szolgálat során távcsövet vagy más, a figyelést megkönnyítő eszközt (pl.: éjjellátó eszközt, teleobjektívvel felszerelt fényképezőgépet) alkalmazni;
 - f) ismeretlen, gyanúsán viselkedő személyről, megfigyelt gépjárműről jegyezzék fel az azonosításhoz szükséges adatokat (pl.: személyleírását, ruházatát, nála levő tárgyakat, érkezésének, távozásának időpontját, gépjármű esetében színét, típusát, rendszámát, sajátosságait, észlelési helyét, idejét, közlekedési útvonalát, a benne utazó személyek számát, nemét, személyleírásukat);
 - g) a járőr figyeljen minden szokatlan, gyanúsnak tűnő jelenségre, amely esetlegesen jogsértő cselekmény gyanújára utalhat (pl.: lövések zaja, elhullott állat, szétszórt termény, füst, égett szag stb.). Az észleltekről készítsen a járőr feljegyzést.
27. A személygépjárművel szolgálatot teljesítő polgárőr járőr lehetőségei szerint figyelje meg a járőrözésre kijelölt útvonalon a közlekedés rendjét zavaró rendellenességeket, a közterületen és egyes létesítményeknél a veszélyhelyzeteket. A személygépjármű ablakát – ha erre módja van – tartsa nyitva, hogy a külső zajokat, esetleges segélyhívást meghallja.
28. **Motorkerékpárral, segédmotoros kerékpárral vagy kerékpárral szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a közlekedés rendjét zavaró rendellenességekre, a közterület rendjére és az ott előforduló veszélyhelyzetekre.**

28A. A Motorkerékpárral, segédmotorkerékpárral teljesített szolgálatra vonatkozó különös szabályokat jelen szabályzat 4. számú függeléke tartalmazza.

29. A vízi járművel szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a vízi közlekedés szabályait megszegőkre, valamint a vízen, vízparton levő objektumokat, létesítményeket fenyegető veszélyhelyzetekre.
30. A lovas szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a települések és azok külterületének rendjére, a gyalogos polgárőr járőrre vonatkozó szabályok értelemszerű alkalmazásával.

A polgárőrség kötelékében lóval megerősített szolgálatot az a polgárőr adhat, aki **tagja az OPSZ Lovas és Kutyás tagozatának:**

- a) önként vállalja, hogy a szolgálatát – az OPSZ Szolgálati Szabályzatának 1. függelékében foglalt speciális szabályokat is betartva – lóháton vagy lovas fogattal látja el,
- b) gondoskodik a ló tartásáról, takarmányozásáról és egészségügyi ellátásáról, a lovas szolgálati dokumentációkat szabályszerűen vezeti,
- c) megfelelő szakmai elhivatottsággal, elméleti illetve gyakorlati jártassággal rendelkezik a ló tartás, lovaglás vagy hajtás terén, és egyszersmind fizikailag is alkalmas a lóval való feladatellátásra a felkészültségének megfelelő szinten, továbbá
- d) lovas szakmai felkészültségéről az Országos Polgárőr Szövetség Lovas és Kutyás Tagozat tagjaként a tagozati oktatási rendszerben eredményesen számot ad, és rendelkezik az - 1. Függelék 4. pontban részletezett - érvényes tagozati igazolvánnyal.

29A Polgárőr lovas portyaszolgálat – a ló belterületi istállózása esetén a lakott területről történő kihaladás és az oda történő visszatérés útvonalától eltekintve – kizárólag külterületre tervezhető – az Országos Polgárőr Szövetség szervezésében lefolytatott oktatási rendszerben lovas járőrvezető minősítést szerzett polgárőr lovas, vagy az egyesületi elnök által kijelölt portyavezető vezetésével.

Belterületen és rendezvényeken polgárőr szolgálatot lóval csak az Országos Polgárőr Szövetség szervezésében lefolytatott oktatási rendszerben lovas járőrvezető minősítést szerzett polgárőr lovas láthat el legalább „Járórló I.” minősítésű lóval.

29B A lovas fogattal ellátott szolgálatot az a polgárőr adhat, aki a közúton kötelező hajtási engedéllyel vagy vezetői engedéllyel rendelkezik, és a lovas fogatával közlekedése során a személy- és vagyónbiztonságot nem veszélyezteti.

31. A kötött vagy nem kötött pályás tömegközlekedési eszközön a tömegközlekedési eszköz üzemeltetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján lássanak el szolgálatot polgárőr járőrök. Szolgálatukat az abban foglaltak szerint hajtásuk végére.

A gyalogosan vagy bármely közlekedési eszközzel, illetve eszközön történő szolgálatellátás közben a polgárőr járőr minden esetben tartsa be a közlekedési, illetve egyéb más (pl. utazási) vonatkozó szabályokat.

32. A köz-, illetve külterületeken észlelt rendellenességekről a polgárőr minden esetben tájékoztassa az illetékes rendvédelmi szervet vagy a természetvédelmi hatóságot, a mezei őrszolgálatot. A fokozottan védett természeti területre való belépéséhez a természetvédelmi hatóság engedélyét előzetesen be kell szereznie.

33. **Kutyával megerősített polgárőr szolgálat** – a szolgálatra beosztott polgárőr bűnmegelőzési és a rendőrség felkérése alapján eltűnt személyek kutatási, mentési tevékenységének céljából, valamint terápiás célból erősíthető meg kutyával. A polgárőrség kötelékében kutyavezetőként, kutyával megerősített szolgálatot az a polgárőr adhat, **aki tagja az OPSZ Lovas és Kutyás Tagozatának** és szakmai felkészültségéről az Országos Polgárőr Szövetség Lovas és Kutyás Tagozat tagjaként, a tagozati oktatási rendszerben eredményesen számot ad. A kutyával megerősített polgárőr szolgálat részletes szabályait a 2. számú Függelék tartalmazza.

Figyelőszolgálat

34. A figyelőszolgálat a polgárőrnek a településeken, a lakókörnyezetben és közterületen, valamint mezőgazdasági területeken előforduló bűncselekmények, szabálysértések megelőzése, megakadályozása, felfedése céljából teljesített szolgálata. A figyelőszolgálat végrehajtható álló örökkel vagy mozgó járőrözéssel, folyamatos vagy időszakos megfigyeléssel. Törvénysértés, rendellenesség, nem kívánatos jelenség, esemény észlelése esetén a polgárőr értesíti az intézkedésre jogosult hatóságokat (pl.: önkormányzat, rendőrség), szerveket.
35. A figyelőszolgálat keretében a polgárőr a megfigyeléssel érintett területen a közrendet, közbiztonságot veszélyeztető cselekmények megelőzése és megszakítása, továbbá a rend fenntartása érdekében segítség nyújt a közösségi rendezvények rendezőinek.
36. A figyelőszolgálatot végrehajtó polgárőr feladata:
- a) figyelemmel kíséri a település egészén vagy egy részén a közbiztonság általános állapotát, a személy-és vagyonbiztonság helyzetét, valamint ismeretlen személyek mozgását;
 - b) a lakókörnyezetben, a lakóházak, lakások, vikendházak, gazdasági épületek, gép járműtároló helyek, parkolók, egyes közintézmények (pl.: iskola, óvoda, polgármesteri hivatal, posta, templom stb.) és a közterületek bűncselekményektől (pl.: betörés, lopás, rongálás), egyéb káreseményektől való megóvása;
 - c) környezetkárosítók megfigyelése, illegális személtárolást elkövetők kilétének megállapítása;
 - d) a közlekedés biztonságára veszélyt jelentő cselekmények, helyzetek felfedése (pl.: közlekedési jelzőtáblák eltulajdonítása vagy megromlása, gyermekeket veszélyeztető forgalmi rend stb.);
 - e) mezőgazdasági területeken a termés, gépek, haszonállatok megóvása;
 - f) a polgári védelmi tevékenységgel összefüggő biztonsági feladatok ellátásában való közreműködés;
 - g) pénzt kézbesítő postás vagy díjbeszedő kísérése (pl.: nyugdíjfizetéskor);
 - h) mezőgazdasági örökkel, természetvédelmi örökkel, hivatásos vadászokkal közös figyelő szolgálat teljesítése.
37. A polgárőrök közterületen, nyilvános helyen és mezőgazdasági területen legalább ketten együtt, polgárőr vagy a polgárőrséget támogató szervek diszpécser központjával, vagy ügyeletével összeköttetési lehetőséggel rendelkezve teljesítsenek figyelőszolgálatot.

Jelzőőri tevékenység

38. A polgárőr a közúti közlekedési balesetek, valamint a kiemelt rendezvények, katasztrófa sújtotta területek helyszínén, továbbá az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, más rendvédelmi szervek és az önkormányzat felkérésére a közlekedés zavartalanosságának biztosítása érdekében jogosult jelzőőri feladatok ellátására, melynek keretében:
- a) a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínén a polgárőr a rendőrség megérkezéséig önállóan, azt követően a rendőrség felkérésére és utasításainak megfelelően folytassa a jelzőőri tevékenységét;
 - b) a tevékenységét legalább 10 méterrel a közúti közlekedési baleset helyszíne előtt lássa el;
 - c) a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínére érkezését követően haladéktalanul értesítse a rendőrséget a baleset jellegére, a sérültek számára, valamint arra vonatkozóan, hogy a megítélése szerint milyen veszélyhelyzet állt elő;
 - d) a bölcsőde, az óvoda, valamint az általános és középiskola fenntartójának értesítése mellett a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött együttműködési megállapodás alapján jogosult a gyermekek úttesten történő biztonságos átkelésének elősegítése érdekében a bölcsődék, az óvodák, általános, és középiskolák közvetlen közelében jelzőőri feladatokat ellátni;
 - e) nappal jelzőtárcsával, éjszaka és korlátozott látási viszonyok esetén piros fényt adó lámpával irányítsa a forgalmat. Munkáját egyértelműen látható, illetőleg hallható jelzésekkel köteles összehangolni. A jelzőőrnek és jelzéseinek a megállási látótávolságból folyamatosan láthatóknak kell lenniük;

- f) ha a közúti forgalmat jelzőórként irányítja, akkor „Egyéb veszély” jelzőtáblát – jelzőőrrre utaló kiegészítő táblával együtt – kell elhelyezni
 - lakott területen kívül minden esetben,
 - lakott területen, ha a jelzőőr és jelzése folyamatosan és jól láthatóan nem észlelhető;
- g) a jelzőőri feladatokat ellátó polgárőr e tevékenysége során láthatósági mellényt köteles viselni, amely jól látható „POLGÁRŐRSÉG” felirattal van ellátva.
- h) A jelzőőr tevékenységét jól látható és minden közlekedő számára egységesen értelmezhető módon, a személy- és vagyonbiztonságot szem előtt tartva végezze.

III. Fejezet

A közterületi tevékenység ellátásának különös szabályai

Eljárás helyszín biztosítás esetén

39. A helyszínbiztosítás a polgárőr olyan tevékenysége, amelyet a bűncselekmények vagy közlekedési balesetek helyszínén végez a helyszín őrzése, lezárása, a nyomok biztosítása érdekében, mellyel segíti a hatósági eljárás eredményességét.

A polgárőr ez irányú tevékenysége a nyomozóhatóság képviselőjének megérkezéséig tart, és a helyszín megváltoztatásának megakadályozására szolgál.

40. A helyszín biztosítását végző polgárőr feladatai:

- a) tájékozódjon a helyszín körülményeiről, a történekről;
- b) szükség esetén azonnal értesíteni a mentőket, rendőrséget, tűzoltóságot;
- c) Elsősegélyben részesíti azokat, akik az esemény során megsérültek, illetve más ok miatt segítségre szorulnak;
- d) tartsa vissza a tulajdon elleni szabálysértés és bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a helyszínen;
- e) kérje fel az eseményt észleelőket, továbbá a tanúkat a helyszínen maradásra;
- f) szólítsa fel az illetéktelen személyeket a helyszínről való távozásra;
- g) határolja körül a helyszínt, gondoskodjon eredeti állapotának megőrzéséről.

41. A polgárőr a helyszínre érkező rendőrt tájékoztassa, hogy:

- a) pontosan mikor érkezett a helyszínre, és mit észlelt, milyen volt a helyszín állapota;
- b) kiket talált a helyszínen;
- c) milyen halaszthatatlan eljárásokat tett, illetve kezdeményezett (elsősegély, kárelhárítás);
- d) a sérültet milyen forgalmi rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították;
- e) milyen nyombiztosítási munkát végzett el;
- f) ki milyen változtatást tett a helyszínen, mi volt ennek az oka;
- g) kik viselkedtek gyanúsán, gyanúját mire alapozza.

42. A helyszín átadása után a polgárőr felkérésre működjön közre a helyszín biztosítás további feladatainak ellátásában. A polgárőr felkérésre közreműködhet nyomon üldözésben is. Amennyiben a rendőr járőr erre a közreműködésre felkéri, a továbbiakban a nyomon-üldözésben, mint hivatalos személy támogatója járhat el.

Eljárás közlekedési baleset helyszínén

43. Közlekedési baleset helyszínén a polgárőrnek a helyszín biztosítás feladatainak ellátásával és szabályainak betartásával kell eljárnia. A közlekedési baleset helyszínén a polgárőr az alábbiak szerint járjon el:

- a) a baleset észlelésekor, ha az láthatóan személyi sérüléssel járt, értesítse a mentőket, a rendőrséget, illetve szükség esetén a tűzoltóságot;

- b) a baleseti helyszínelő bizottság kérésére gondoskodik az elsődleges intézkedések megtételéről (elsősegélynyújtás, sérültek kiszabadítása, helyszínbiztosítás, tanúk neveinek feljegyzése, a forgalom leállítása, elterelése, folyamatosságának biztosítása stb.);
- c) segítségnyújtást elmulasztó személyek gépjárműveinek rendszámát jegyezze fel;
- d) gondoskodik a vagyonvédelemről, tűzvédelmi szabályok betartásáról;
- e) gondoskodik a gépjárművek áramtalanításáról, a tűzoltó készülékek készenlétbe helyezéséről;
- f) veszélyes árut szállító jármű balesete esetén a tűzoltóság, rendőrség értesítését követően a veszélyhelyzetnek megfelelően maradéktalanul tartsa be a biztonsági szabályokat. (mérgezés-, robbanásveszély, tűzveszély stb.)

Eljárás halálesetnél

44. A polgárőr a szolgálat közben észlelt, nyilvános helyen bekövetkezett halálesetről értesítse a rendőrséget, majd gondoskodik a helyszínbiztosításáról mindaddig, amíg az megérkezik. Nyilvános helyen történt halálesetnél a halott letakarásáról a kegyeleti szempontokra figyelemmel gondoskodik.

Eljárás talált tárgy esetén

45. Elhagyott dolog találása esetén a polgárőr azt lehetőleg tanúk jelenlétében vizsgálja át, és szolgáltatassa be az önkormányzat jegyzőjéhez. A beszolgáltatásról készült kétpéldányos jegyzőkönyv egyik példányát a polgárőr kérje el és őrizze meg.
46. Abban az esetben, ha a talált dolog, gyanús csomag, lőfegyver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver, ipari robbanóanyag, lőszer, pirotechnikai anyag vagy eszköz, pszichotróp anyag, kábítószer, közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, (illetve gyaníthatóan veszélyes csomag):
- a) mozgatásuk, átvizsgálásuk tilos, ezekről értesítse a rendőrséget, és kérésükig őrizze a bejelentett tárgyat
 - b) ha a talált dolog rendőrség vagy egyéb hatóság által kibocsátott okmány, hatósági jelzés, ezeket a rendőri szervekhez vagy a kibocsátónak szolgáltatassa be.
47. A beszolgáltatásról két példányban készült jegyzőkönyvek egyik példányát a polgárőr kapja, azt őrizze meg.

Eljárás elhagyott robbanó-, sugárzó és mérgező anyag találása esetén

48. Elhagyott robbanószerkezet, robbanóanyag, sugárzó és mérgezőanyag találása esetén, vagy ha feltételezhető, hogy a talált csomag ilyen anyagot vagy szerkezetet tartalmaz, a polgárőr értesítse a rendőrséget (tűzszerészeket). A rendőr (tűzszerész) helyszínre érkezéséig biztosítsa a helyszínt, és gondoskodik az élet- és vagyonbiztonság megóvásáról.

Eljárás állati tetem és sérült állat találása esetén

49. Ha a polgárőr közterületen állati tetemet, vagy sérült állatot talál, erről értesítse az elszállításra kijelölt szervezetet, vagy a helyi önkormányzat jegyzőjét.

Eljárás szabálysértés és bűncselekmény észlelése esetén

50. A polgárőr az általa észlelt, vagy a tudomására jutott tulajdon elleni szabálysértésről, bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – tegyen bejelentést a nyomozóhatóságnak. A szándékos szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért személyt szólítsa fel cselekménye abbahagyására, ha arra mód van, akadályozza meg a cselekmény folytatását, tartsa vissza az elkövetőt, értesítse a nyomozóhatóságot, annak helyszínre érkezésekor pedig az elkövetőt haladéktalanul adja át. A hatóság helyszínre érkezéséig biztosítsa a helyszínt.
51. A polgárőr jogosult a tulajdon elleni szabálysértésen (továbbiakban: szabálysértés), valamint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a helyszínen visszatartani, ha
- a) az elkövető szabálysértést, illetve bűncselekményt valósít meg;

- b) a visszatartott személy maga a szabálysértés vagy a bűncselekmény elkövetője;
- c) a visszatartott személyt a szabálysértés vagy a bűncselekmény elkövetése közben érték tetten.
52. A polgárőr köteles a visszatartott személyt haladéktalanul a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény szerint az eljárni jogosult hatóságnak átadni. Ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesítenie kell.
A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 273. § szerint „A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, vagy ha erre nincs módja, a rendőrséget tájékoztatni.”
53. A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személynek a hatóság megérkezéséig történő visszatartása, az eltávozás megakadályozása szükség esetén fizikai erő alkalmazásával, megfogással, lefogással is történhet.
A fizikai erő alkalmazása nem járhat bántalmazással, nem okozhat sérülést, vagy dologi kárt.
54. Az elkövetőt nem lehet a helyszínről – az egészségügyi ellátás kivételével – elvinni, a nyomozó hatóság értesítése előtt rövidebb, vagy hosszabb ideig fogva tartani, kihallgatni stb. Tilos a bekövetkezett jogsérelem miatt a visszatartott személyt bántalmazni, vagy bármi más módon elégtételt venni.

Eljárás önveszélyes állapotú személy észlelése esetén

55. Az önmaga, vagy mások életét, testi épségét, vagyonát veszélyeztető állapotban lévő személyt a polgárőr – ha erre lehetőség van – megakadályozhatja abban, hogy kárt vagy sérülést okozzon. Öngyilkosságot megkísérlő vagy elkövetni szándékozó személyhez a polgárőr hívjon orvost, értesítse a mentőket és a rendőrséget.

Eljárás rongálás észlelésekor

56. Különösen közterületen, nyilvános helyen az önkormányzat, a település, a polgárok vagyonát érintő rongálás észlelésekor a polgárőr közvetlen fellépésére akkor kerüljön sor, ha a polgárőrök vagy segítők ténylegesen erőfölényben vannak, és képesek megakadályozni a további rongálást, megfékezni egy esetleges agresszív, támadó magatartású személyt.
A rongálást többségében felfokozott idegállapotban lévő agresszív, erőszakos magatartású, legtöbbször ittas vagy bódító szer hatása alatt álló személy(ek) követi(k) el, aki(k) ebben az állapotban a rongálás megakadályozása érdekében fellépő(k) ellen fordulhat(nak).
57. A polgárőrök, amennyiben lehetőségük van a rongálókkal szembeni fellépésre:
- a) szólítsák fel az elkövetőt jogsértő magatartása abbahagyására;
 - b) akadályozzák meg fizikai erővel, megfogással, lefogással, a büntető-eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdésre is figyelemmel a károkozás további folytatását;
 - c) értesítsék a rendőrséget;
 - d) az elkövetőt, elkövetőket tartsák vissza a rendőrség megérkezéséig;
 - e) jegyezzék fel a tanúk neveit és elérhetőségüket.
58. Amennyiben nincs mód a rongálóval szembeni fellépésre, azonnal értesíteni kell a rendőrséget, a cselekményt pedig – ha erre mód van – bizonyítható módon kell dokumentálni (fénykép, videofelvétel készítése).

Közreműködés eltűnt gyermek vagy időskorú felkutatásában

59. Eltűnt személy felkutatását a rendőrség megérkezéséig a polgárőr (a polgárőr csoport) önállóan is megkezdheti. A rendőrség helyszínre érkezését követően a kutatásban a rendőrségi kötelék parancsnoka által meghatározottak szerint közreműködjenek.
Amennyiben a kutatást önállóan kezdik meg, annak megkezdése előtt tudakozódjon az eltűnt személy
- által viselt ruházatáról,
 - utolsó tartózkodási helyéről,
 - hozzátartozóinak elérhetőségéről,

- ismerősei, barátai elérhetőségéről,
- által rendszeresen látogatott helyekről,
- pszichikai és fizikai állapotáról.

Segítségnyújtás közterületen és nyilvános helyen

60. Figyelő-jelző és járőrszolgálatot teljesítő polgárőr járőr nyújtson segítséget (elsősegélyt) a közterületen azoknak a személyeknek, akik betegség, baleset, rosszullet vagy kábítószer hatása miatt magatehetetlen állapotba kerültek, és orvosi segítségre szorulnak.

A segítségre szoruló személyt a polgárőr, ha erre mód van, kérdezze meg, hogy mi történt vele, milyen betegségben szenved, milyen panaszai vannak, ha szükséges, és erre van lehetőség, részesítse elsősegélyben, majd értesítse a mentőket, vagy hívjon orvost.

A mentőket (orvost) tájékoztassa a magatehetetlen személy által elmondottakról, illetve a történetekről. A kábítószer használó személy rosszullete esetén kizárólag orvos, vagy mentő segíthet.

Elhagyott, üresen álló építmények ellenőrzése

61. Az elhagyott, ideiglenesen üresen álló épületek (pl.: üdülők, hétfégi házak, tanyák, ipari létesítmények stb.) célpontjai lehetnek vagyon elleni bűncselekményeknek, ezért a polgárőr szolgálat során azokat célszerű ellenőrizni.

62. A polgárőr egyedül nem ellenőrizhet elhagyott épületet, építményt. Az ellenőrzéskor fokozott elővigyázatosságot tanúsítsanak, a járőr tagjai tevékenységük során semmikor sem téveszthetik egymást szem elől.

Amennyiben a kapu, bejárat zárva van, a létesítmény területére a polgárőr nem léphet be, azonban ha erre lehetőség van, kívülről győződjön meg arról, hogy nem láthatók-e behatolásra, dolgok eltulajdonítására utaló jelek (pl.: betört ablak, felfeszített ajtó, lábnyomok vagy mászási nyomok stb.).

Bűncselekmény elkövetésének gyanúja esetén a polgárőr értesítse a rendőrséget, a nyomozó hatóság kiérkezéséig biztosítsa a helyszínt.

63. Amennyiben az épületben idegen személyt talál a polgárőr járőr, de bűncselekményre utaló körülményt nem észlelnek és a tettenérés feltételei nem állnak fenn, a személyt nem tarthatja vissza.

Parkoló gépjárművek ellenőrzése

64. A polgárőrök egyik fontos bűnmegelőzési feladata a gépjárműlopások, gépjárműfeltörések megelőzése. A polgárőr a gépjárműbe való betekintéssel győződjön meg, hogy nem hagytak-e az utastérben olyan tárgyakat (pl.: táskát, egyéb értékes dolgokat), amelyek bűncselekmény elkövetését eredményezhetik, a gépjármű feltöréséhez vezethetnek.

65. Amennyiben a polgárőr veszélyhelyzetet észlel, a szélvédőn helyezzen el a gépjármű feltörések veszélyeire figyelmeztető tájékoztatót (prospektust, szórólapot), és észlelését jegyezze fel.

66. A parkoló gépjárművek zártságának megállapítását az ajtókilincsek megfogásával, a nyitás próbálgatásával nem szabad ellenőrizni.

Ha a polgárőr a gépjárműbe betekintéskor azt észleli, hogy az ajtózár nyitott állapotban van, hívjon oda egy, vagy két külső, együttműködésre hajlandó személyt, és előttük, mint tanúk előtt, az ajtók kinyithatók és bezárhatók.

A lezárás előtt a polgárőr a gépkocsi műszerfalára helyezzen el egy feljegyzést a történetekről és a polgárőrség elérhetőségéről további információk igénylésének esetére.

A tanúk nevét, lakcímét és elérhetőségét jegyezze fel, de ezt a lezárt kocsit tulajdonosával nem közölheti.

67. Abban az esetben, ha az autóriasztó a polgárőr eljárása során megszólal, lehetőleg maradjon a helyszínen, várja meg a tulajdonost, és közölje vele a körülményeket. Azokon a helyeken, ahol lehetséges (pl.: bevásárló központok, szórakozóhelyek stb.), értesíteni kell a tulajdonost az adott objektum belső kommunikációs rendszerének használatával.

68. Körözött gépjármű feltalálása esetén a polgárőr a rendőrséget azonnal értesítse. A rendőrség ügyeletét fel kell kérni a rendszám, a gépjármű típusa és színe alapján a körözési ellenőrzésre, és ha valóban körözés alatt áll a gépjármű, a helyszínen meg kell várni a rendőrség kiérkezését.

Mozgásban lévő, körözött járművet üldözni tilos, lehetőség szerint a haladási irányáról a rendőrséget értesíteni kell.

Eljárás közveszéllyel fenyegető bejelentés esetén

69. A polgárőr vagy a polgárőr egyesület telefonjára érkező bármilyen közveszéllyel (robbantás, mérgezés, tűzokozás, közlekedési balesetokozás stb.) való fenyegetés bejelentése esetén a polgárőrnek törekedjen a fenyegető személy minél hosszabb ideig tartó beszélgetésére, melynek során a lehető legrészletesebben tisztázza a fenyegetés lényegét, az elkövetés tervezett helyét és időpontját, valamint módját és indokát is.
A beszélgetést ne szakítsa meg, a beszélgetés után a telefonkagylót ne tegye a készülékre vissza, és a vonalat se szakítsa meg más módon.
70. A polgárőr a fenyegető tartalmú bejelentés fogadásakor:
- őrizze meg nyugalmát, viselkedjen higgadtan;
 - törekedjen a bejelentés minél pontosabb, részletes megjegyzésére (feljegyzésére), kapcsolja be a hangrögzítő berendezést, ha rendelkezik ilyennel;
 - tegyen fel kérdéseket a bejelentőnek, rosszul hallásra hivatkozva ismételtesse meg vele közléseit, minél hosszabb ideig beszéltesse;
 - a beszélgetéssel párhuzamosan figyelje meg a háttérből hallható zajokat, a bejelentő beszédének jellegzetességeit.
71. A polgárőrség a rendőrség felkérésére működjön közre a közveszéllyel fenyegetett helyszín lezárásában, biztosításában.

IV. Fejezet

A polgárőri szolgálat kiegészítő feladatai ellátásának szabályai

Eljárás katasztrófavédelem, továbbá tűz, árvíz, közművek meghibásodása esetén

72. Katasztrófa helyszínén a rendvédelmi szervek (mentő egységek) megérkezése előtt a polgárőr közreműködjön az adott helyzetben megteremthető rend és közbiztonság fenntartásában, illetőleg ennek helyreállításában, a helyszínre érkező különböző mentőegységek zavartalan munkájának biztosításában. Közreműködjön a forgalom lezárásában, illetve elterelésében, továbbá az élet- és vagyonmentésben. A katasztrófavédelem szervezési feladatait a 3. számú Függelék szerint kell végrehajtani.
73. Tűz észlelése esetén a polgárőr a szabályzat 18. b) pontjában meghatározott értesítési feladatának teljesítésekor a bejelentésében adja meg:
- a tűz észlelésének pontos helyét, időpontját, a megközelítést gátló vagy akadályozó körülményeket;
 - milyen anyag ég;
 - mi van veszélyeztetve;
 - emberélet van-e veszélyben;
 - közölje nevét, lakcímét, elérhetőségét, a bejelentésre használt telefon hívószámát.
74. A polgárőr a tűzoltóság kiérkezéséig a lehetőségek szerint köteles:
- megkezdeni az élet- és vagyonmentést, és a tűzoltást;
 - megakadályozni a tűz továbbterjedését;
 - kinyitni a tűzoltóság fogadása érdekében a létesítmény kerítésének, bejáratának kapuit, közreműködni a tűzoltást, mentést akadályozó dolgok eltávolításában;
 - megakadályozni, hogy az élet- és vagyonmentéssel, a tűzoltással kapcsolatos intézkedések alatt illetéktelen személy(ek) a létesítménybe, valamint a lezárt területre bejussanak;
 - értesíteni a létesítmény tulajdonosát, használóját, amennyiben az nincs a tűz helyszínén;
 - eleget tenni a tűzoltás, műszaki mentés vagy kárelhárítás vezetője utasítása-inak.

75. Árvízveszély vagy bekövetkezett árvíz esetén a polgárőr közreműködhet
- a védekezési, veszély-elhárítási és kárfelszámolási feladatok ellátásában;
 - az óvintézkedések betartásának ellenőrzésében;
 - az élet- és vagyonmentési munkálatokban;
 - a kiürített, lezárt területek őrzésében;
 - a vagyontárgyak védelmében.
76. Víz-, gáz- és villanyvezeték, egyéb veszélyes anyagot továbbító vezeték, ezek mű tárgyai, továbbá közúti, vasúti irányítási, vízi közlekedési biztonsági berendezések közveszéllyel fenyegető hibája, megrongálódása esetén a polgárőr haladéktalanul értesítse az üzemeltető szervezetet, illetve az illetékes jegyzőt. Szükség esetén működjön közre a terület lezárásában, őrzésében.
77. A polgárőr közművek meghibásodása esetén:
- a) tájékozzódjon arról, nincs-e vagy kerülhet-e valaki közvetlen életveszélybe;
 - b) fordítson kiemelt figyelmet víz- vagy gázömlés esetén különösen a pincékre, szuterénekre, alagsori helyiségekre;
 - c) zárja, vagy zárassa el a veszélyeztetett épületekben a főcsapokat (gáz, víz), kapcsolja, vagy kapcsoltassa ki az elektromos áram főkapcsolóit;
 - d) haladéktalanul értesítse a bekövetkezett rendkívüli eseményről a közüzemi szolgáltató ügyeletét, és amennyiben a meghibásodás jellege, a veszélyeztetett terület nagysága, az élet és vagyonmentés indokolja a rendőrséget, a mentőket és a tűzoltóságot is;
 - e) kezdje meg az élet- és vagyonmentést, ennyiben a veszély nagysága indokolja;
 - f) ellenőrizze a veszély jellegének megfelelő biztonsági rendszabályok betartását, figyelmeztesse a tilalmakat megsérteni szándékozókat (pl.: gázömlés esetén robbanó- és villamosmotorok beindítása, dohányzás, nyílt láng használata szigorúan tilos!);
 - g) jelölje ki gázömlés esetén a személyek széllel szembeni menekítési irányát;
 - h) kezdeményezze a rendőr helyszínre érkezése előtt a veszélyeztetett terület körbezárását;
 - i) intézkedjen szükség esetén a gyalogos és gépjárműforgalom elterelésére;
 - j) működjön közre a rendőrség felkérésére a terület zárásában, a forgalom terelésében, a rend fenntartásában.

Rendezvények helyszínének biztosítása

78. A polgárőr a különböző önkormányzati, egyházi, kulturális, sport stb. rendezvények helyszínének biztosításában a rendőrség, vagy a rendezvény szervezőjének felkérésére vesz részt.
A rendezvénybiztosítási feladatok végrehajtásának keretében személyek- illetve forgalom elől lezárt területet őrizhet, a forgalom irányításában, parkolás rendjének fenntartásában, a rendezvényre beléptetést végző személyek tevékenységének biztosításában közreműködhet, a rendőrség, vagy a rendezésért felelős személy intézkedése alapján a zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyeket a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében azok bevitelének tilalmára figyelmeztetni.
79. Ha a polgárőr az általa biztosított rendezvényen annak céljával össze nem egyeztethető magatartást, tevékenységet észlel, akkor azt köteles a rendezvény szervezéséért felelős személyt haladéktalanul tájékoztatni.

Közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által továbbított felvételek megfigyelése

80. A polgárőr a közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által továbbított felvételek megfigyelését a telepített rendszer üzemeltetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján végezheti. A tevékenység végzése során a polgárőrnek figyelemmel kell lennie az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben meghatározott adatvédelmi szabályokra.

Eljárás környezet- és természetkárosító tevékenység észlelésekor

81. A polgárőrök mérjék fel a területükön a környezet-, illetve természetkárosító veszélyforrásokat, azokat küldjék meg a környezetvédelmi felügyelőségeknek, a nemzeti parkok, vagy az önkormányzatok részére.
A szolgálatellátásuk során rendszeresen ellenőrizzék a veszélyforrásokat, és amennyiben bekövetkezik a környezet-, illetve természet károsodása, azt haladéktalanul jelezzék ugyanezen szervek részére.
82. Ha a polgárőr a szolgálata ellátása közben illegális hulladéklerakást észlel, az illetékes hatóság értesítésével egy időben kísérelje meg a tevékenység megakadályozását.
A végzett tevékenységről, annak hatásáról a rendelkezésére álló eszközökkel készítsen fényképet, videofelvételt, amit az egyéb tárgyi bizonyítékokkal együtt adjon át a környezetvédelmi felügyelőség, a nemzeti park vagy a rendőrség részére.

Körözési tevékenységben való részvétel

83. A polgárőrség – az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján – közreműködhet körözött személyek, körözött gépjárművek és más tárgyak felkutatásában, azonosításban, valamint holttestek személyazonosságának megállapításban.
Ha a polgárőr olyan személyről, gépjárműről, vagy más tárgyról szerez tudomást, akivel, vagy amellyel kapcsolatban körözést rendeltek el, köteles erről az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet haladéktalanul értesíteni.
Szolgálata alatt az általa gyanúsnak vagy elhagyottnak vélt járműveket és egyéb dolgokat ellenőrizheti a rendelkezésre álló körözési rendszerben.
84. Az adatot igénylő polgárőr egyesület részére az Országos Polgárőr Szövetség biztosítja a körözött személyek, körözött gépjárművek vagy egyéb tárgyak, valamint az azonosítandó holttestek aktuális listájának elektronikus elérhetőségét.
85. Az Országos Polgárőr Szövetség Gépjármű Felderítő Tagozata (OPSZ GFT) szervezi, koordinálja a polgárőr szervezetek körözött gépjárművek felderítésére, valamint a közlekedésbiztonság technikai eszközökkel történő javítására irányuló tevékenységét, továbbá elősegíti a működési és technikai feltételek megteremtését.
A tevékenység végzéséhez iránymutatásokat és szabályzatokat készít, melyek betartása minden, a tevékenységben résztvevő szervezet számára kötelező.
A tagszervezetek jogosultak offline vagy online eszközök használatára, amelyek megszerzését követően kötelesek ennek tényét bejelenteni az OPSZ GFT részére, a körözési adatokhoz történő hozzájutás érdekében.
Az eszközökön minden esetben az elérhető legfrissebb szoftver verziót kötelesek használni.
Az eszközök használata során a vonatkozó adatvédelmi jogszabályok maradéktalan betartásával kötelesek eljárni.
Adatokat gyűjteni, tárolni, harmadik személynek átadni nem jogosultak, adatkezelést csak a vonatkozó rendelkezések alapján jogosultak végezni. A tevékenység végzése során megismert körözési adatokat harmadik személynek átadni nem jogosultak, ez a tevékenység kifejezetten tiltott.
Az eszközök használatáról féléves bontásban kötelesek statisztikai információkat szolgáltatni az OPSZ GFT részére az alábbi adatok megadásával:
- az eszköz típusa,
 - szoftver verziója,
 - használati ideje,
 - használat módja,
 - használat helye,
 - a használat során jelzett találatok száma típusonkénti bontásban.

86. A polgárőr – az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján, a szakmai felkészítést követően – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban: üzemeltető) által közterületen közbiztonsági, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon elhelyezett képfelvevő eszközök által rögzített képek megfigyelésében közreműködhet. (A további szabályokat az 6. sz. Függelék tartalmazza.)
87. Gépjárművek leírásánál azokat a jellemzőket kell feljegyezni, melyek alapján az azonosítás lehetséges. (rendszáma, típusa, színe, ajtók száma, díszítése, szembetűnő ismertető jegyek stb.)
88. A polgárőr a személy- vagy tárgyleírást az észlelést követő legrövidebb időn belül készítse el.

V. Fejezet

A polgárőr szolgálat ellátása

Feladatok a szolgálat megkezdése előtt

89. A polgárőr a szolgálat megkezdése előtt győződjön meg a szolgálat ellátásához szükséges felszerelésének és polgárőr igazolványának meglétéről, formaruhája rendezettségéről (lásd: Polgárőr formaruha katalógusát is) és az eszközök működőképességéről.
90. A polgárőr gépjármű igénybevétele előtt ellenőrizze annak üzemképességét, a kormány, a fékrendszer, az irányjelző és a világító berendezések működőképességét és a KRESZ szabályoknak megfelelő felszereltségét, állapotát, továbbá a polgárőri jellegű tükröző jelzések meglétét, épségét, láthatóságát.
91. A polgárőr a szolgálat megkezdése előtt az együttműködési megállapodásban meghatározott módon tájékozódjon, hogy az egyesület működési területén milyen események történtek, milyen feladatokat oldottak meg, szolgálati ideje alatt mire fordítson kiemelt figyelmet.
92. Azoknál a polgárőr egyesületeknél, ahol állandó ügyeleti szolgálat vagy szolgálat-szervező működik, célszerű rendezett formában gyűjteni és a szolgálatba lépő polgárőrnek átadni a közbiztonsággal kapcsolatos információkat, szolgálati tapasztalatokat.
A feltételek megléte esetén a polgárőr egyesület kijelölt tagja a szolgálatba lépők részére tájékoztatást (eligazítást) is tarthat.
93. Ahol nincs állandó ügyeleti szolgálat, a szolgálatvezénylés alapján beszámoló füzetet kell vezetni.
A beszámoló füzetbe a szolgálatból bevonuló polgárőrök rögzítsék a szolgálat során szerzett tapasztalataikat, észrevételeiket, az egyes eseményeket és az azokkal kapcsolatos eljárásokat.
94. A szolgálatba lépést megelőző tájékoztató, eligazítás tartalmazza:
- a) szolgálatuk kezdetének és befejezésének időpontját;
 - b) a település közbiztonsági és közlekedés-biztonsági helyzetének időszerű jellemzőit;
 - c) a rendőrségtől kapott legutóbbi felkéréseket (pl.: személy- és tárgykörözések, eltűnt személyek);
 - d) a rendelkezésre álló körözési rendszerben tekintse át a szolgálat ellátás területe szerint elrendelt személy, tárgy, eltűnt vagy ismeretlen helyen tartózkodó személyek, ismeretlen holttestek vagy holttestrészek körözési információit;
 - e) milyen útvonalon, melyik irányokba járőrözzenek a szolgálat során;
 - f) mire fordítsanak kiemelt figyelmet (pl.: üresen álló hétvégi házak, idegenforgalmi központi helyek, autóparkolók stb.);

- g) milyen berendezési-, felszerelési-, jelzőtárgyak meglétét és épségét ellenőrizték a járőrözés során (pl.: közvilágítás, közlekedési jelzőtáblák, parkok, játszóterek felszerelése stb.);
- h) milyen polgárőr csoportok vannak szolgálatban még a közelükben;
- i) kivel, hogyan tartanak kapcsolatot.

Közös szolgálat ellátása

95. Amennyiben a polgárőr rendőrrel, az önkormányzat közterület felügyelőjével, természetvédelmi őrral stb. teljesít közös szolgálatot, részt kell vennie a szolgálatot megelőző közös eligazításon. A polgárőrnek az eligazításon úgy kell megjelennie, hogy az eligazítás befejezését követően azonnal meg tudja kezdeni a közös szolgálatot. Az eligazításon elhangzott legfontosabb tudnivalókat a polgárőr jegyezze fel a jegyzetfüzetébe, szükség esetén pedig saját feladataira vonatkozóan tegyen fel kérdéseket.
96. A polgárőr szolgálat megkezdését, befejezését az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint jelenteni kell a rendőrség ügyeleti szolgálatára.
97. Közös szolgálat esetén a polgárőr járőr – az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján – a rendvédelmi szervek tulajdonát képező eszközök közül a rendvédelmi szerv járőrvezetőjének hozzájárulása, utasítása alapján kezelheti:
- a személy és tárgykörzést segítő elektronikai berendezést;
 - a világító eszközt;
 - rádió és egyéb kommunikációs eszközöket;
 - a kép- és hangrögzítő berendezést.
- 97A. Rendőrrel teljesített közös szolgálat esetén a polgárőrség gépjárművét polgárőr vezesse, a rendőr járőr egy tagja a járőrvezető. A rendőrségi gépjárműben – ha a rendőr járőr két vagy több fős – a polgárőr a hátsó ülésen foglaljon helyet. A rendőrrel teljesített közös szolgálat alkalmával a polgárőr járőr a szolgálat ellátása közben tartsa be a rendőrnek a szolgálatra vonatkozó utasításait.
- 97B. Rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálat esetén a polgárőri szolgálatra igénybevett motorkerékpárt vagy segédmotoros kerékpárt az adott polgárőri szolgálatra jogosult polgárőr vezesse, és minden esetben a motorkerékpáros rendőr járőr egy tagja a járőrvezető. A rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálat alkalmával a polgárőr a szolgálat ellátása közben tartsa be a rendőrnek a közös szolgálatra vonatkozó utasításait.
- 97C. **A rendőrrel közös szolgálat esetén a polgárőr a rendőr járőrvezető utasítására az egyesület működési területét elhagyhatja, amelyről az időpont és az útvonal pontos megjelölésével az egyesülete elnökét a szolgálatot követően köteles tájékoztatni.**
98. Az önkormányzat közterület felügyelőjével, természetvédelmi őrral stb. teljesített közös szolgálat alkalmával a polgárőr járőr alárendeltségi viszonyba nem kerül, azonban a szolgálat ellátása közben a járőrtevékenység területére vonatkozó esetleges speciális szabályokat be kell tartania.

A polgárőr felszerelése

99. A polgárőrnek szolgálatban az alábbi felszerelési tárgyakat kell magánál tartani:
- a) személyazonosító igazolvány vagy a személyazonosság igazolására alkalmas más igazolvány (útlevél, jogosítvány) és polgárőr igazolvány;
 - b) jegyzetfüzet és íróeszköz;
 - c) értesítésre, bejelentésre vagy folyamatos összeköttetésre alkalmas hírközlő eszköz (pl.: mobil telefon, EDR rádió, URH rádiókészülék, ha van telepítve a működési területen nyilvános telefon, akkor annak használatához szükséges telefonkártya, esetleg pénzérmé);

- d) polgárőr formaruha, éjszaka vagy rossz látási viszonyok között végrehajtott szolgálat, továbbá a jelzőőri tevékenység végzése során láthatósági mellény.
100. A polgárőr a felszereléséhez saját elhatározásából, vagy az eligazításon elhangzott felkérés alapján még az alábbiak tartozhatnak:
- a) elemlámpa vagy kézi reflektor;
 - b) távcső és/vagy éjjellátó eszköz;
 - c) képrögzítő eszköz (fényképezőgép vagy videokamera);
 - d) GPS készülék, térkép, vázlat;
 - e) tárgy- és személyi körözést segítő elektronikai berendezés,;
 - f) gázspray, melynek típusa megegyezik a rendőrségnél rendszeresített típussal;
 - g) jelzőtárcsa, piros fényt adó lámpa;
 - h) tűzoltó készülék;
 - i) biztonsági övvágó, üvegtörő eszköz;
 - j) kiképzett, vizsgáztatott kutya.

*A polgárőrség gépjárművein feliratok, emblémák, címerek,
figyelmeztető jelzést adó készülék elhelyezésének rendje*

101. A polgárőr szervezetek által szolgálatra használt gépjárművein a polgárőrséghez tartozást szimbolizáló jelölések az alábbiak szerint helyezhetők el – figyelemmel az OPSZ járőrszolgálatot ellátó polgárőr gépjárművek és járművek egységes külső megjelenésére kiadott szabályozásra is:
- a) a gépjármű oldalán (az ajtók középmagasságában) „POLGÁRŐRSÉG” felirat (matrica, mágneses tábla vagy festés), illetve a szervezet székhelyének megjelölése;
 - b) a gépjármű jobb- és baloldali első ajtaján vagy a motorháztetőn az OPSZ vagy a település címere helyezhető el;
 - c) a gépjármű tetején keresztben „POLGÁRŐRSÉG” feliratú, folyamatosan fehér fényt adó lámpatest (fényhíd);
 - d) a fényvisszaverődést segítő eszközök vagy öntapadós matricák.
102. A szolgálat ellátása során, a gépjárművön mobil (mágneses talpú) figyelmeztető jelzést adó készülék (sárga villogó) működtethető.
- A készülék a magántulajdonban lévő, de polgárőr szolgálatra használt gépjárművön is működtethető a szolgálat időtartama alatt indokolt esetben. Minden készülékhez külön-külön indítási naplót kell vezetni.
- A készülék elhelyezése és működtetése során be kell tartani a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól szóló 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 9. és 12. §-ainak előírásait.
103. A polgárőr egyesület üzemeltetésében lévő gépjárművel történő közterületi szolgálat ellátása során a polgárőr köteles menetlevelet az OPSZ Gépjármű Üzemeltetési Szabályzat előírásai szerint vezetni.
- A menetlevélből egyértelműen megállapítható kell legyen a polgárőri szolgálat útvonala (körzete), a szolgálat kezdő és befejező időpontja, valamint a figyelmeztető jelzést adó készülék működtetésének oka, helyszíne és időtartama.
- A menetlevél vezetését helyettesítheti a gépjárműbe beszerelt GPS nyomkövető készülék által rögzített pontos útvonal- és időtartam szerinti nyomtatott formája.
- Ebben az esetben is kötelező a menetlevél egyszerű vezetése, amelyhez a GPS dokumentumnak az egyesület vezetője által hitelesített példányát csatolni szükséges.
104. A polgárőrségi gépjárműveken tilos elhelyezni:
- mobil vagy rögzített megkülönböztető jelzést adó készüléket (villogó kék fényt vagy kék-piros fényt és szirénát);
 - villogó piros fényjelzést.

105. Kivételt képeznek a 104. pontban meghatározottak alól azok a gépjárművek, amelyek eredetileg is rendelkeznek hatósági engedélybe bejegyzett megkülönböztető jelzés, illetve egyéb jelzés használatára szóló engedéllyel. Ilyenek lehetnek pl. az önkéntes tűzoltó, a vérszállító, a speciális hegyi-, katasztrófavédelmi mentő, stb. járművek. A megkülönböztető jelzés a polgárőri szolgálatban nem használható. A megkülönböztető jelzőfényeket polgárőri szolgálatban el kell takarni.

Képrögzítés közterületen, nyilvános helyen

Térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek működtetésében való polgárőri közreműködés

106. A bűnmegelőzés érdekében a polgárőr szolgálatban alkalmazott képrögzítés során be kell tartani az erre vonatkozó adatvédelmi szabályokat.
107. A képrögzítő berendezések (fényképezőgép, videokamera) használata során a polgárőrnek be kell tartania a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat, az érintett személyiségi jogait.
108. A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának, valamint a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek működtetésében a polgárőri közreműködés szabályait a 6. sz. függelék tartalmazza.

Személy- és tárgyleírás készítése

109. A személyleírás az emberre jellemző külső megjelenési jegyek rögzítése annak érdekében, hogy a későbbi azonosítás biztosítható legyen.
110. A személyleírás készítése során a polgárőr a következő jellemzőket rögzítse:
- neme (férfi/nő), származása (európai, afrikai, arab stb.);
 - kora, magassága, testsúlya, testalkata;
 - bőrszíne (fehér, kreol, fekete stb.);
 - haja (szín, sűrűség, hullámos, sima, jellegzetes frizura stb.);
 - szeme (szín, méret, jelleg);
 - orra (nagy, kicsi, pisze, széles stb.);
 - füle (fejhez simuló, elálló, kicsi, nagy);
 - álla (szögletes, kerek, kiugró stb.);
 - arc jellegzetessége (markáns, ráncos, csontos, forradásos, anyajegye van stb.);
 - bajusza, szakálla (színe, formája stb.);
 - testtartása (egyenes, hajlott, görbe stb.);
 - mozgása (rendezett, sánta, bizonytalan, csoszogó, darabos stb.);
 - testrészek jellegzetességei (kéz-, lábcsonkolás, sérülés, forradás, tetoválás, anyajegy stb.);
 - beszédmódja (akcentus, beszédhiba, hanghordozás stb.);
 - megszólítása (hogyan szólították társai, neve, gúnyneve);
 - viselkedése (nyugodt, határozott, ideges, agresszív, türelmetlen stb.);
 - egyéb szokások (jobb vagy balkezes, tartás, kényszeredett mozgások, krákogás, pislogás, dohányzás stb.);
 - a ruházatnak és a nála lévő tárgyaknak a pontos leírása (színe, minősége, stílusa, jellegzetessége);
 - milyen tárgyakat, eszközöket tartott magánál (táska, hátizsák, csomag, fegyver, szerszám, álarc stb.).

Az adatvédelem és titoktartás

111. A polgárőrök adatvédelmi és titoktartási kötelezettségei:
- a) a polgárőrök illetéktelen személynek és szervnek nem adhatnak tájékoztatást olyan tényekről, amelyek a szolgálati tevékenység során jutottak tudomásukra, és kiszolgáltatásuk az állam, az együttműködő szerv, a polgárőrség vagy az állampolgár számára hátrányos, illetve jogellenesen előnyös következményekkel járna;
 - b) a polgárőr kötelezettsége, hogy a szolgálatok helyzetéről, a feladatok végrehajtásáról, zavarairól, beavatkozást igénylő eseményekről tájékoztatást adjon a szervezet szerinti közvetlen felügyeletet, irányítást gyakorló vezető részére;

- c) magasabb szintű vagy az együttműködő hatóság vezetőjének megkeresésére a polgárőrök kötelesek a tevékenységi körükbe tartozó feladatokról a tájékoztatást megadni, majd erről a szervezeti felépítés szerinti közvetlen vezetőnek soron kívül beszámolni;
- d) figyelemmel az OPSZ Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzatára a polgárőr köteles betartani az adatvédelemmel, adatkezeléssel, adat-továbbítással kapcsolatos rendelkezéseket.

VI. Fejezet

A polgárőr szolgálat tervezése, szervezése, nyilvántartása, beszámoló készítése

A polgárőr tevékenység tervezése

112. A polgárőr egyesületek a területükön végzendő polgárőr tevékenységet, annak területei szerint éves munkatervben rögzítsék. A munkaterv tartalmazza a polgárőr mozgalom célkitűzéseinek megvalósítása érdekében végrehajtandó feladatokat, azok felelőseit, a határidőket, valamint a rendezvények tervét. A munkaterv egy példányát legkésőbb a tárgyévvel megelőző hónap 15-ig tájékoztatás érdekében a területi szövetség részére küldjék meg.

A polgárőr szolgálat tervezése

113. A polgárőrök szolgálatát név szerint, a feladatok, a hely és az időpontok feltüntetésével hetente, kéthetente vagy havonta előre kell tervezni, és az egyesület szolgálatáért felelős megbízottjának kell hitelesítenie. A szolgálat-tervezet ugyanakkor folyamatosan vezethető, a szükségnek és az igényeknek megfelelően bármikor kiegészíthető vagy módosítható úgy, hogy abban a tervezett szolgálat minden esetben előre rögzítésre kerüljön. A szolgálatokat lehetőség szerint a helyi Körzeti Megbízottal egyeztetve tervezzék meg.

A végrehajtott polgárőr szolgálat nyilvántartása

114. A végrehajtott polgárőr szolgálatot a név, hely, idő, feladat, eredmények feltüntetésével külön nyilván kell tartani. A nyilvántartó könyvet (lapot) az egyesület az ügykezelési rendje szerint, az utolsó bejegyzés időpontjától számított 5 évig őrizze meg.

Beszámoló készítése az elvégzett munkáról

115. A polgárőr egyesület az elvégzett munkájáról – a területi szövetség, illetve az Országos Polgárőr Szövetség által kért adatközlésen felül – évente beszámolót készít, amelyben tájékoztatást ad
- taglétszámának alakulásáról,
 - tevékenységi területei szerint a teljesített polgárőr szolgálatról (önállóan, más szerv tagjaival hány esetben, hány fővel, milyen szolgálatot láttak el és milyen eredményeket értek el),
 - a bűnmegelőzési, tájékoztató propagandamunkáról,
 - a rendezvényekről és
 - a gazdálkodásról.

Az éves beszámolót a területileg illetékes önkormányzat, a helyi rendőri szerv és a területi szövetség részére meg kell küldeni.

VII. Fejezet

Az ifjú polgárőr feladatellátásának szabályai

116. A Pötv. 9/A. § szerint kell eljárni az ifjú polgárőrökkel kapcsolatos feladatok ellátása során. Ennek alapján az ifjú polgárőr – a polgárőrnek a Pötv.-ben meghatározott feladatai ellátását segítő – közreműködhet a polgárőr egyesület meghatározott kiegészítő feladatának ellátásában, így:

- a polgárőr feladatkörét érintően az állampolgárok tájékoztatásában,
 - a polgárőr tevékenységgel kapcsolatos jegyzőkönyvek és más iratok előkészítésében,
 - a katasztrófákra való felkészülésben, a katasztrófák elleni védekezésben és helyreállításban, valamint a polgári védelmi szervezetek tevékenységében,
 - dolog ideiglenes elvétele esetén az elvett dolog őrzésében és szállításában,
 - a baleset-megelőzési, az áldozatvédelmi, a közlekedésbiztonsági, állat-, környezet- és természetvédelmi tevékenység támogatásában, a lakosság és az önkormányzatok közötti kapcsolat erősítésében,
 - az otthonában élő fogyatékos személy védelmében, a polgárok és javaik védelmében, az állami és önkormányzati vagyon megóvásában,
 - a polgárőr egyesület feladataival összefüggő oktatási, kulturális, ismeretterjesztő tevékenységben
117. Az ifjú polgárőr feladatait kizárólag polgárőrrel együtt, ifjú polgárőr igazolvány birtokában láthatja el. Az ifjú polgárőrt feladatvégzése során megilletheti a közfeladatot ellátó személy támogatójára vonatkozó különös büntetőjogi védelem.
118. Az ifjú polgárőrrre vonatkozóan az OPSZ Alapszabály 34. pontja rendelkezéseit is alkalmazni kell.

VIII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

119. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatának használata során az egyes nem részletezett kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, illetve az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról, továbbá a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvények és a Büntető Törvénykönyvről, a büntetőeljárásról szóló törvények egyes rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
120. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata előírásainak gondatlan, vagy szándékos figyelmen kívül hagyása, be nem tartása szolgálati szabályszegésnek minősül, mely esetben a Pótv. 25. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott intézkedések alkalmazhatók.
Az eljárás rendjét az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzata határozza meg.

Dr. Túrós András
OPSZ elnöke

Lovas polgárőr szolgálat szabályai

A lovas polgárőr az a személy, aki a polgárőrökre vonatkozó követelményeknek eleget tesz, és a szolgálatot lóháton vagy lovas fogattal látja el, és az Országos Polgárőr Szövetség Lovas és Kutyás Tagozat tagjaként, lovas képzettségének igazolására rendelkezik a Tagozat által kibocsátott, 4. pontban részletezett érvényes igazolvánnyal.

A lovas polgárőrökre a polgárőrök számára általánosan előírt szabályokon túlmenően, az alábbi speciális szabályok is vonatkoznak.

1. A lovas polgárőrök és lovak képzése:

A polgárőr lovasok és lovak képzését az Országos Polgárőr Szövetség Lovas és Kutyás Tagozata (továbbiakban: Tagozat) tervezi, szervezi és igazolja a lovas polgárőrök és lovaik képzettségét. A Tagozat a lovas szakmai tartalmat Tagozat Elnökségének határozataiban teszi közzé. A képzési kötelezettség alól mentességet élvez az a polgárőr, aki a Tagozat által adott fokozatnak elfogadott lovas szakképzettséggel rendelkezik.

A lovas polgárőr képzettségének fokozatai:

- 1.1. **Portyaszolgálat:** feljogosítja a polgárőr lovas külterületen, zöld-, és üdülő-övezetekben történő lovas járőr szolgálatra, külterületen csapaterős lovas tevékenységben való részvételre (így különösen kutatás, területzárás, üldözés). Portyaszolgálatos polgárőr szolgálatot csak portyavezetővel, lovas járőrvezetővel vagy rendőr lovassal adhat – a ló belterületi istállózása esetén a lakott területről történő kihaladás és az oda történő visszatérés útvonalától eltekintve – kizárólag külterületen. Portyaszolgálat rendezvényekre nem tervezhető és nem látható el!
Lovas portyaszolgálat képzési formája és követelménye: lovas polgárőr portyaszolgálatot az OPSZ Lovas Tagozata által elektronikusan rendelkezésre bocsátott *polgárőr lovas szakmai alapismereti jegyzetben foglalt tananyagból* eredményes tesztlapot írt polgárőr adhat, aki megfelelő tereplovas tapasztalattal rendelkezik.
Portyavezető: az adott tagszervezeti polgárőr egyesület elnöke – a polgárőrségben eltöltött idő és gyakorlat alapján – jelöli ki. A portyavezető szervezi és felügyeli a portyaszolgálati járőrtevékenységet, jogosult az újonnan belépő lovasnak és lovának a portyaszolgálatra alkalmassá tevő gyakorlati tudásszintjét ellenőrizni és véleményezni, így állást foglalni abban, hogy a belépni kívánó személy megfelelő elméleti illetve gyakorlati jártassággal rendelkezik-e a lóval való feladatellátásra.
- 1.2. **Lovas járőrvezető szolgálat I.:** feljogosítja a lovas polgárőrt belterületi és városi forgalomban történő lovas járőrszolgálatra, rendezvénybiztosításokon való lovas szolgálatra és arra, hogy szervezze és felügyelje a portyaszolgálati járőrtevékenységet.
A lovas járőrvezető szolgálat I. képzési formája és követelménye: A Tagozat által szervezett járőrvezető I. elméleti és gyakorlati szintfelmérők 50% feletti eredménnyel értékelt teljesítése.
- 1.3. **Lovas járőrvezetői szolgálat II.:** feljogosítja a lovas polgárőrt – a járőrvezető I. szint feladatain túlmenően – nagyvárosi forgalomban történő lovas járőrszolgálatra, országos és más kiemelt lovas rendezvények biztosítására, illetve – meghívása esetén – kiemelt kiképzéseken, reprezentatív céllal versenyeken és bemutatókon – az Országos Polgárőr Szövetség képviseletében – való részvételre.
A lovas járőrvezető szolgálat II. képzési formája és követelménye: A Tagozat által szervezett járőrvezető II. elméleti és gyakorlati szintfelmérők 60% feletti eredménnyel értékelt teljesítése.
- 1.4. **Speciális polgárőr lovas csoport:** a járőrvezető II. szintű lovasokból álló olyan meghívásos alapon működő csoport, amelynek tagjai az OPSZ Lovas Tagozata által meghatározott egyes célfeladatok ellátása érdekében felkészítő minősítő kurzust eredményesen elvégzik és 3 évente ilyen jellegű továbbképzéseken a tudásszint megtartása, illetve további fejlesztése érdekében részt vesznek. A tagok egyúttal írásban vállalják, hogy az Országos Polgárőr Szövetséget reprezentatívan képviselik hazai és nemzetközi lovas rendezvényeken, a polgárőr lovas szolgálat fejlesztésében, szervezésében aktívan részt vállalnak.

2. A kiképzettségnek megfelelően a szolgálatban részt vevő ló lehet:

- 2.1. **Portyaszolgálatos ló:** az a legalább a 3. életévét betöltött, a lófélék egyedeinek azonosításáról szóló jogszabály szerint azonosított és lóútlevelel rendelkező ló, amely megfelel a vonatkozó állategészségügyi szabályoknak, irányíthatóan és engedelmesen dolgozik lovasa alatt mindhárom alap jármódban (lépés, ügetés, vágta) csekély forgalomban való közlekedés során is anélkül, hogy társait és a környezetében lévőket veszélyeztetné.
- 2.2. **Járórló I.:** az a legalább 4. életévét betöltött ló, amely alkalmas alapszintű lovardai feladatok végrehajtására, városi forgalomban való részvételre, rendezvénybiztosítási feladatok végrehajtására, és a járőrvezető I. szintű feladatgyűjteményből összeállított pályát 50 % feletti eredménnyel teljesítette.
- 2.3. **Járórló II.:** az a legalább 8. életévét betöltött ló, amelynek képzettsége megfelel a járórló I. szintnek, azon túlmenően alkalmas közepes szintű lovardai feladatok végrehajtására, nagyvárosi forgalomban történő lovas járőrszolgálatra és a járőrvezető II. szintű feladatgyűjteményből összeállított pályát 60 % feletti eredménnyel teljesítette.
- 2.4. **Speciális polgárőr képzettségű ló:** az a ló, amelynek kiképzettsége megfelel a járórló II. szintnek, és alkalmas felső szintű lovardai feladatok végrehajtására, csapaterős lovas tevékenység és speciális célfeladatok ellátására.
A polgárőr lovas szolgálatokban részt vevő hátszlovakat az előző pontban foglalt kategóriáknak megfelelően az Országos Polgárőr Szövetség Lovas Tagozata minősíti.
A különböző képzettségi szinteket megkívánó szolgálati feladatok (portya szolgálat, városi / nagyvárosi járőrszolgálat, rendezvénybiztosítás, speciális feladat) végrehajtására csak olyan ló állítható be szolgálatra, amelyik rendelkezik a megfelelő minősítéssel.

3. A polgárőr lovas szolgálat ellátásának általános szabályai:

- 3.1. Lovas polgárőr járőrszolgálatot csak egészséges, fizikailag és mentálisan arra alkalmas lóval lehet ellátni. Az útvonal tervezésénél, a jármódok és egyéb feladatok megválasztásánál mindenkor tekintettel kell lenni a lovak teljesítőképességére.
- 3.2. A lovak minden esetben legyenek ápoltak, a szerszámzat pedig tiszta. A lovas és ló felszerelése egyértelműen tükrözze, hogy a páros lovas polgárőr szolgálatot lát el, a „POLGÁRŐRSÉG” felirat mind a lovas ruházatán, mind a ló felszerelésén kerüljön jól láthatóan feltüntetésre. A lovas vállainak – évszaktól függetlenül – a szolgálat közben ruhával fedettnek kell lennie. Városi forgalomban történő lovas járőrszolgálat, rendezvénybiztosítások, jelzőőri és forgalomirányítási feladatot végző szolgálatok megerősítése alkalmával biztonsági kobak viselése kötelező.
- 3.3. A járőrözés során a polgárőr a lovával a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyeztetheti, másokat közlekedésükben indokolatlanul nem zavarhat, nem akadályozhat, csak olyan feladatokat vállalhat a járőrszolgálat során lovával, amelyet magabiztosan és biztonságosan végre is tud hajtani.
- 3.4. A lovas portyaszolgálatot – lehetőleg – legalább két fő lássa el, amely bűncselekmények vagy szabálysértések észlelésekor a szükséges intézkedések megtételét, illetve az esetleges balesetek hatékony elhárítását és a segítségnyújtást könnyíti. Amennyiben a páros szolgálat megszervezése akadályba ütközik, egyedül csak portyavezető, vagy lovas járőrvezetői minősítéssel rendelkező polgárőr adhat lovas szolgálatot, kivéve, ha a lovas szolgálatadásra más szolgálatokkal közösen összehangolva kerül sor.
Belterületen, városi forgalomban, illetve rendezvények biztosítása alkalmával minimum két lovas polgárőr lássa el a szolgálatot.
Járőr csoportok is kialakíthatók (4-6 lovas). Ilyenkor a lovasok kettésével, egymás mögött haladnak, a járőrcsoport vezetője az első sor jobb oldali lovasa.
- 3.5. A járőr összetételét lehetőleg úgy kell kialakítani, hogy tapasztalatlan lovas tapasztalt lóval lássa el a szolgálatot, míg fiatal, tapasztalatlan ló tapasztalt lovassal a forgalomhoz, illetve az adott feladat sajátosságaihoz szoktatott lovakhoz csatlakozzon.

- 3.6. A lovaglás során tekintettel kell lenni a lovasok és lovaik képességeire, a lovak idomítottsági szintjére. Ennek megfelelően kell meghatározni a lovaglás módját, a jármódváltásokat előre egyeztetni kell.
 - 3.7. A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken csak a kijelölt útvonalakon szabad lovagolni. Művelt mezőgazdasági területeken nem szabad lovakat jártatni, a földutakat kímélve kell közlekedni.
 - 3.8. A lovas tartson magánál olyan felszerelést, aminek segítségével a lovát biztonságosan ki tudja kötni.
 - 3.9. A lovas járőrszolgálat esetén a polgárőrökre vonatkozó általános adminisztratív követelmények azzal érvényesek, hogy menetlevél helyett a rendszeresített eseménylapot kell kitölteni közvetlenül a szolgálat befejezését követően.
 - 3.10. A lovas polgárőrök céljai közé tartozzon a jó kapcsolat kialakítása – különösen a külterületi, ún. tanya részén élő – lakossággal.
 - 3.11. Lóháton tilos jelzőőri és forgalomirányítási feladatot ellátni, kivéve lovas rendezvények és lovas vonulások biztosítása esetén a kereszteződésekben történő folyamatos áthaladások érdekében alkalmazott forgalom leállítás. Ezen túlmenően jelzőőri és forgalomirányítási feladatot végző szolgálatot kizárólag az utak zárásának megerősítése céljából segíthet járőrvezetői minősítéssel rendelkező lovas polgárőr legalább járórló I. kategóriás besorolású lóval. Baleseti vagy katasztrófa helyzet közelében ilyen jellegű tevékenységet csak II. szintű járőrvezető lovas II. szintű járőr lóval láthat el.
 - 3.12. Rossz látási viszonyoknál, avagy éjszakai járőrszolgálatok alkalmával a lovakat olyan fényvisszaverő eszközökkel kell ellátni, amelyek a lovat az esetleges elszabadulása után is láthatóvá teszik (fényvisszaverő csikok a lábakon, nyeregalátéten, stb).
 - 3.13. A balesetek elkerülése végett az éjszakai lovas szolgálatadásokról célszerű tájékoztatni a helyi vadásztársaságot és lehetőleg kerülni kell az ún. vadföldek, szórók környezetét.
 - 3.14. Ha a ló a járőrözés során elszabadult, az esetleges közlekedési balesetek megelőzése érdekében haladéktalanul értesíteni kell a rendőrséget, hogy a szükséges forgalomirányítási intézkedéseket megtehesse.
 - 3.15. „Lóháton, fogaton tilos dohányozni!”
4. A Lovas és Kutyás Tagozat elnöke a vizsgakövetelményeket sikeresen teljesítők számára igazolványt ad ki, melyet a lovas polgárőri járőrszolgálatot adó személy a járőrszolgálat alatt köteles magánál tartani. Az igazolvány csak érvényes polgárőr igazolvánnyal együtt érvényes, szigorú számadású nyomtatványnak minősül, melynek nyilvántartása a Tagozat feladata. **Az igazolványok kiadásáról a Tagozat elnöksége külön határoz** A nyilvántartott érvényes igazolványokról a megyei szövetségek elnökei tájékoztatást kapnak.
 5. A Lovas és Kutyás Tagozat teljes körű segítséget nyújt az OPSZ megyei (fővárosi) polgárőrszövetségei és egyesületei számára a Függelékben foglalt célok eléréséhez. A közös cél, hogy a lehető legtöbb felkészített és a lakosság részére hathatós segítséget nyújtó, valamint a rendőrséggel közös szolgálatot ellátni képes lovas polgárőr legyen szolgálatra kész az országban.

A kutyával megerősített polgárőr szolgálat szabályai

A kutyával megerősített polgárőr szolgálat szabályai bűnmegelőzési, speciális kereső (személykereső és mentő kutya), valamint terápiás célú kutyás polgárőr (a továbbiakban: kutyás polgárőr) az a személy, aki a polgárőrökre vonatkozó követelményeknek eleget tesz, és a szolgálatot kutyával bűnmegelőzési célból megerősítve látja el. A kutyás polgárőrökre a polgárőrök számára általánosan előírt szabályokon túl, az alábbi speciális szabályok is vonatkoznak.

1. A kutyás polgárőrök és a polgárőr szolgálatot megerősítő kutyák képzése:

- 1.1. **A kutyás polgárőr az a személy, aki a polgárőrökre vonatkozó követelményeknek eleget tesz és a szolgálatot kutyával látja el valamint az Országos Polgárőr Szövetség Lovas és Kutyás Tagozatának tagja. Kutyás polgárőr szolgálat ellátásához a polgárőrnek és a feladatra igénybe venni kívánt kutyának előzetesen a Rendőrségi Oktatási Kiképző Központ (a továbbiakban: ROKK) által kidolgozott felkészítésen részt kell venni és sikeres vizsgát kell tenni.**
- 1.2. **A kutyás polgárőrök és a polgárőr szolgálatot megerősítő kutyák képzését az OPSZ Lovas és Kutyás Tagozat elnökhelyettese koordinálja és tervezi, melynek alapján az OPSZ Lovas és Kutyás tagozat felkéri a ROKK-ot a képzés és vizsgáztatás megszervezésére.**
- 1.3. A képzési kötelezettség alól mentességet élvez az a polgárőr, aki a személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 27. § (5) bekezdésében foglalt (szak)képesítéssel, és a ROKK, a NAV, vagy a BV által kibocsátott vizsgával rendelkező kutyával látja el a szolgálatot. **Az erre irányuló mentességi kérelemről az OPSZ Lovas és Kutyás Tagozata véleményt kér a ROKK-tól.**
- 1.4. Polgárőr kutyás szolgálatba a Rendőrség szolgálati kutyái nem oszthatók be.

2. A kutyával megerősített polgárőr szolgálat ellátásának általános szabályai:

- 2.1. **Kutyás polgárőr járőrszolgálatot kutyával láthatja el bűnmegelőzési célra kiképzett kutya esetén. Speciális kereső és terápiás kutyával a polgárőri szolgálatot arra képzettséggel rendelkező egy fő is elláthatja.**
- 2.2. Közterületen bűnmegelőzési tevékenység céljából kutyával megerősített polgárőr járőrszolgálatot, valamint speciális keresőkutyával, illetve terápiás kutyával megerősített polgárőri szolgálatot csak egészséges, fizikailag és mentálisan arra alkalmas, az 1.1. pontban meghatározott képzésről és vizsgáról igazolással rendelkező, kötelezően csak bűnmegelőzési szolgálat során szájkosárral és pórázon vezetett (hámmal felszerelt) kutyával lehet ellátni. Keresőkutya és terápiás kutya esetén szájkosár nem alkalmazható.
- 2.3 A polgárőr járőrözése során a kutyát szabadon nem engedheti, a szájkosarat nem veheti le róla.
- 2.4. A közterületi szolgálatra beosztott, kutyával megerősített polgárőr járőrpár tevékenysége kizárólag bűnmegelőzési feladat ellátására az együttműködő rendőri szerv vagy a mentők, illetve a katasztrófavédelem értesítésére, valamint a rendőrség felkérése alapján az eltűnt személyek felkutatásában történő közreműködésre terjed ki.
- 2.5. Az észlelt, jogellenes cselekmény(ek) megszakítását, az elkövető(k) visszatartását a járőrpár azon tagja hajthatja végre, amelyik nem kutyával lát el szolgálatot, míg társa a kutyával biztosítja a feladat végrehajtását.
- 2.6. A polgárőr kutyával megerősített szolgálat ellátása során a kutyát nyilvános helyre kizárólag a 2.4. pontban meghatározott feladata ellátása céljából viheti be.
- 2.7. A kutyának minden esetben ápoltnak, a felszerelésének biztonságosnak és tisztának kell lennie. A nyakörvön vagy felszerelésen a „POLGÁRŐRSÉG” feliratot jól láthatóan fel kell tüntetni.
- 2.8. A járőrözés során a polgárőr a kutyával a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyeztetheti, jelzőőri, forgalomirányítói, rendezvény-biztosítási tevékenységet, lovas polgárőr szolgálatot nem végezhet.
- 2.9. A kutyás szolgálat ellátása során a kutyával kapcsolatban bekövetkezett rendkívüli eseményt (pl.: személyben/állatban okozott testi sérülés, dologban okozott kár, a kutya esetleges elszabadulása) azonnal be kell jelenteni a Rendőrségre.
- 2.10. A kutyavezető kutyás szolgálat ellátása során nem dohányozhat!

- 2.11. A kutyával megerősített polgárőr szolgálat esetén a polgárőrökre vonatkozó általános adminisztratív követelmények azzal érvényesek, hogy rendszeresített eseménylapot kell kitölteni közvetlenül a szolgálat befejezését követően.
- 2.12. A speciális kutató, mentő, személykereső és terápiás kutya polgárőr szolgálatban csak abban az esetben vezényelhető, ha a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ (ROKK) által kidolgozott bűnmegelőzési szolgálatra történő vizsgától eltérő szakirányú vizsgát tesz.
- 2.13. A polgárőr személykereső és mentőkutyát a rendőrség felkérésére alkalmazhat minden esetben.
- 2.14. A polgárőr a terápiás kutyát – iskolák, óvodák, nevelőotthonok, öregek napközi otthona, kórházak, stb. vezetőinek – írásos felkérésre alkalmazhatja.
- 2.15. Hatálytalan 2022. március 01-től.

A polgárőrök katasztrófavédelmi feladatai

A felkészülési időszakban:

1) Az Országos Polgárőr Szövetség Katasztrófavédelmi Bizottságának elnöke

- a) biztosítja a folyamatos telefonos ügyeletet
- b) az ügyeleti beosztást havi bontásban elkészíti, és minden hónap 10-éig megküldi a Belügyminiszter, az Országos Rendőr-főkapitányság, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Megyei Polgárőr Szövetségek részére
- c) egységes országos adatbázist hoz létre és működtet a tagszervezetek erőinek és eszközeinek nyilvántartása, valamint az azonnal riasztható erők és eszközök nyilvántartásának érdekében.

2) A Megyei Polgárőr Szövetség Katasztrófavédelmi Bizottságának elnöke

- a) lehetőségei figyelembe vételével állandó 24 órás ügyeleti szolgálatot működtet,
- b) az ügyelet elérhetőségeiről tájékoztatást küld a Megyei Rendőr-főkapitányság, a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részére, az Országos Polgárőr Szövetségnek,
- c) a taggyesületek által küldött adatokat feltölti az országos adatbázisba, változás esetén azonnal elvégzi a szükséges módosításokat.

3) A helyi Polgárőr Egyesületek elnökei

- a) tájékoztatják a megyei ügyeletet a taglétszámukról, valamint a rendelkezésükre álló felszerelésekről,
- b) évente tájékoztatják a megyei szövetséget az azonnal mozgósítható tagjaikról és elérhetőségeikről, valamint az azonnal bevethető eszközeikről,
- c) várható katasztrófa esetén felméri a tagságában az önként jelentkezőket és a felajánlott eszközöket, és erről tájékoztatják a megyei szövetséget
- d) elkészítik a mozgósítási listát a mentéshez tervezhető polgárőrök név- és telefonjegyzékével, illetve összeállítják a telefonnal nem rendelkezők mozgósítása érdekében a riadólánchoz szükséges tervet.

Katasztrófák bekövetkezése esetén:

1. Helyi szintű segítségnyújtás esetén a helyi polgárőr egyesület elnöke:

- lehetőségei szerint létrehozza az ideiglenes, helyi ügyeleti szolgálatot, és a település polgármesterével, valamint a rendőrkapitányság, a Katasztrófavédelmi szerv vagy a helyi védelmi bizottság vezetőjével együttműködve irányítja és koordinálja a helyi feladatokat,
- az azonnal mozgósítható tagjait értesíti, és a helyszínre küldi,
- a rendelkezésre álló eszközöket a helyszínre szállíttatja,
- felveszi a kapcsolatot a helyszínen jelenlévő katasztrófa elhárításban, mentésben együttműködő hivatásos erők vezetőjével és közösen felosszák a feladatokat, megszervezik a helyszíni mentést,
- szükség esetén segítséget kér más egyesületektől,
- szükség szerint megyei, illetve regionális segítséget kér,
- az eseményekről beszámolót készít, és megküldi a Megyei és az Országos Polgárőr Szövetségnek
- a helyi sajátosságok figyelembe vételével egyeztetve, az együttműködő társszervezetekkel megszervezi a helyszínen dolgozók váltását, gondoskodik pihentetésükről, valamint ételmezésükről és az eszközök pótlásáról.

2. Megyei szintű segítségnyújtás esetén a megyei polgárőr szövetség elnöke:

- létrehozza az ideiglenes megyei ügyeleti szolgálatot, és irányítja, koordinálja a helyi feladatokat,
- az azonnal mozgósítható tagjait értesíti, helyszínre küldi,
- a rendelkezésre álló eszközöket a helyszínre szállíttatja,
- felveszi a kapcsolatot a helyszínen jelenlévő katasztrófa elhárításban, mentésben együttműködő hivatásos erők vezetőjével és közösen felosszák a feladatokat, megszervezik a helyszíni mentést,

- szükség esetén segítséget kér más polgárőr szövetségektől,
- szükség szerint regionális segítséget kér,
- az eseményekről beszámolót készít és megküldi az Országos Polgárőr Szövetségnek
- a helyi sajátosságok figyelembe vételével egyeztetve az együttműködő társszervezetekkel megszervezi a helyszínen dolgozók váltását, gondoskodik pihentetésükről, valamint ételmezésükről és az eszközök pótlásáról

3. Országos szintű segítségnyújtás esetén az Országos Polgárőr Szövetség elnöke

- kijelöli a feladat végrehajtására és irányítására a legjobban érintett megye polgárőr szövetségének elnökét vagy az országos polgárőr szövetség katasztrófavédelmi alelnökét.
- a kijelölt vezető, irányítja és koordinálja a feladatokat a 2. pont szerint,
- az Országos Polgárőr Szövetség elnöke folyamatosan tájékoztatja a belügyminisztert a beérkezett beszámolók összesítése alapjára

4. számú függelék

A motoros polgárőr szolgálat speciális szabályai

1. Értelmező rendelkezések:

- 1.1. **Motoros polgárőr:** az a polgárőr, aki a polgárőrökre vonatkozó általános követelményeknek megfelel, motoros szolgálatteljesítésre jogosító igazolvánnyal látták el és a tényleges polgárőri szolgálatot segédmotoros kerékpárral vagy motorkerékpárral látja el.
- 1.2. **Motoros polgárőr járőrszolgálat:** önállóan vagy rendőrrel, avagy együttműködő egyéb rendészeti feladatot ellátó személlyel közösen motorkerékpárral vagy segédmotoros kerékpárral teljesített járőrszolgálat.
- 1.3. **Rendőrrel közös motoros, polgárőri szolgálat:** motoros rendőr jelenlétében/felügyeletében motorkerékpárral vagy segédmotoros kerékpárral teljesített motoros járőrszolgálat.
- 1.4. **Motoros polgárőr járőrszolgálat kategóriái**
 - 1.4.1. **„A” kategória**
 - a megyei, fővárosi szövetség működési területén kívül teljesített motoros járőrszolgálat (*regionális, országos szolgálat*).
 - 1.4.2. **„B” kategória**
 - a megyei, fővárosi szövetség működési területén teljesített motoros járőrszolgálat (*területi szolgálat*).
 - 1.4.3. **„C” kategória**
 - az egyesület működési területén teljesített motoros járőrszolgálat (*helyi szolgálat*).

1.5. Motoros polgárőr járőrszolgálatra igénybevehető motorkerékpár kategóriák

- 1.5.1. **„A” kategória**
 - nagy teljesítményű motorkerékpár olyan kétkerekű motorkerékpár, amely teljesítménye meghaladja a 35 kW és teljesítmény /saját tömeg aránya a 0,2kW/kg.
- 1.5.2. **„B” kategória**
 - közepes teljesítményű motorkerékpárok olyan motorkerékpár, amelyek teljesítménye a 35 kW-ot, teljesítmény/tömeg aránya pedig a 0,2 kW/kg-ot nem haladja meg, és amelyet nem kétszer akkora teljesítményű járműből alakítottak át („A2” kategória), legfeljebb 25 kW teljesítményű és 0,16 kW/kg teljesítmény/saját tömeg arányt meg nem haladó motorkerékpár („A korlátozott” kategória)
- 1.5.3. **„C” kategória**
 - kétkerekű segédmotoros kerékpár, amelynek - belsőégésű motorok esetében -hengerűrtartalma nem nagyobb 50 cm³-nél, vagy - elektromos motor esetében -folyamatosan leadott legnagyobb névleges teljesítménye nem több 4 kW-nál és legnagyobb tervezési sebessége 45 km/h (*„AM” kategória*) és a
 - kis teljesítményű motorkerékpár olyan kétkerekű motorkerékpár, amely hengerűrtartalma a 125 cm³-t, teljesítménye a 11 kW-ot, teljesítmény/tömeg aránya pedig a 0,1 kW/kg-ot nem haladja meg (*„A1” kategória*).

2. A motoros polgárőr járőrszolgálat teljesítésének különös feltételei

2.1. A polgárőrség kötelékében motoros polgárőr járőrszolgálatot az a polgárőr teljesíthet, aki:

- 2.1.1. önként vállalja, hogy szolgálatát jelen Szabályzat 4. számú Függelékében és a Motoros Tagozat Ügyrendjében meghatározott szabályok betartásával, motorkerékpáron látja el és A vagy B kategóriás minősítés esetén a Motoros Tagozat tagja;
- 2.1.2. szakmai elhivatottsággal, elméleti, illetve gyakorlati jártassággal rendelkezik a motorkerékpárral történő közlekedés terén és alkalmas a motorkerékpárral való különleges polgárőri szolgálati feladatellátásra;

- 2.1.3. motoros szakmai felkészültségéről - a Motoros Tagozata szervezésében - az OPSZ elnöksége által jóváhagyott motoros képzési terv alapján, előírt rendszerességgel eredményesen számot ad tudásáról;
- 2.1.4. rendelkezik az 1.5. pontban nevesített polgárőri járőrszolgálatra alkalmas motorkerékpár vezetésére jogosító érvényes **vezetői engedéllyel**;
- 2.1.5. a polgárőr tagegyesület tulajdonában vagy üzemeltetésében lévő jármű vezetése esetén rendelkezik a saját nevére kiállított, a Polgárőrség gépjármű-üzemeltetési szabályzatában meghatározott **„Igazolvány szolgálati gépjárművek ügyintézői vezetéséhez”** dokumentummal;
- 2.1.6. az „A”, „B” kategóriás polgárőri szolgálatban résztvevő motoros polgárőr esetén az MT elnöksége által szervezett vezetéstechnikai vizsgáról valamint jelzőőri, KRESZ és szakmai elméleti oktatáson, továbbképzésen való részvételt igazoló tanúsítvánnyal rendelkezik;
- 2.1.7. a 3. pontban meghatározott kategóriába sorolás alapján kiadott igazolvány rendelkezik;
- 2.1.8. a motoros szolgálati dokumentációkat szabályszerűen vezeti;

3. A motoros polgárőrökre vonatkozó minősítési kategóriák

3.1. „A” minősítési kategóriába sorolható az a motoros polgárőr, aki (t)

- 3.1.1. kérelmére, saját egyesületi vezetője és a területi szövetség elnöke javasol az 1.4.1. pontban meghatározott „A” kategóriás szolgálatra és hozzájárul személyes adatainak az OPSZ, és a Motoros Tagozat általi nyilvántartásához, továbbá a rendőrség részére nevének és az általa használt motorkerékpár rendszámának átadásához;
- 3.1.2. rendelkezik az egyesület, vagy a területi szövetség tulajdonában, vagy üzemeltetésében lévő, illetve sajáttulajdonú 1.5.1. pontban meghatározott „A” kategóriába tartozó motorkerékpár használati jogával;
- 3.1.3. a motoros tagozat elnöksége által szervezett a **4. pontban** meghatározott képzésen és vizsgán évente bizonyította elméleti és gyakorlati felkészültségét az „A” kategóriás *(országos illetve regionális)* szolgálatteljesítésére;
- 3.1.4. a Motoros Tagozat elnöksége a motoros polgárőrök nyilvántartásba felvett;
- 3.1.5. rendelkezik az OPSZ elnöke aláírásával ellátott „A” minősítést tartalmazó pasztik kártya alapú motoros igazolvánnyal.

3.2. „B” minősítési kategóriába sorolható az a motoros polgárőr, aki (t)

- 3.2.1. kérelmére, saját egyesületi vezetője javasol és a területi szövetség elnöke jóváhagy az 1.4.2. pontban meghatározott „B” kategóriás szolgálatra és hozzájárul személyes adatainak az OPSZ, és a Motoros Tagozat általi nyilvántartásához, továbbá a területileg illetékes rendőr-főkapitányság részére nevének és az általa használt motorkerékpár rendszámának átadásához;
- 3.2.2. rendelkezik az egyesület, vagy a területi szövetség tulajdonában, vagy üzemeltetésében lévő, illetve sajáttulajdonú legalább az 1.5.2. pontban meghatározott „B” kategóriába tartozó motorkerékpár használati jogával;
- 3.2.3. a motoros tagozat elnöksége által szervezett a 4. pontban meghatározott képzésen és vizsgán kétfévente bizonyította elméleti és gyakorlati felkészültségét a „B” kategóriás *(területi)* szolgálatteljesítésére;
- 3.2.4. a Motoros Tagozat elnöksége a motoros polgárőrök nyilvántartásba felvett;
- 3.2.5. rendelkezik a Motoros Tagozat elnöke aláírásával ellátott „B” minősítést tartalmazó fóliázott papír alapú kártya motoros igazolvánnyal.

3.3. „C” minősítési kategóriába sorolható az a motoros polgárőr, aki (t)

- 3.3.1. kérelmét a saját egyesületi vezetője jóváhagyja az 1.4.3. pontban meghatározott „C” kategóriás szolgálatra;
- 3.3.2. rendelkezik az egyesület, vagy a területi szövetség tulajdonában, vagy üzemeltetésében lévő, illetve saját tulajdonú legalább az 1.5.3. pontban meghatározott „C” kategóriába tartozó motorkerékpár használati jogával;
- 3.3.3. a „C” kategóriába tartozó motoros járőrszolgálat teljesítését az egyesület elnöke engedélyezi és rögzíti a szolgálati dokumentumokban.

4. A motoros polgárőrök képzése, vizsgáztatása

Az „A”, „B” kategóriába tartozó polgárőri szolgálatra való jogosultság megszerzése és megtartása érdekében a motoros polgárőrök vezetéstechnikai és jelzőőri képzését – különös figyelemmel a polgárőrök szakmai ismereteinek bővítésében való közreműködés rendőrségi feladatairól szóló 9/2012. (III. 12.) BM rendeletben megfogalmazottakra – az Országos Polgárőr Szövetség Motoros Tagozata Elnöksége (a továbbiakban: elnökség) tervezi. Az elnökség által készített éves képzési tervet a tagozat elnöke minden év január 20-ig megküldi az OPSZ elnöksége, valamint az Általános és Oktatási Elnökhelyettes részére.

- 4.1. Az elnökség a vizsga tervezett időpontja előtt 30 nappal előbb értesítést küld az érintett polgárőrök részére.
- 4.2. Az elnökség – minden releváns vizsga sikeres teljesítését követően – igazolja a motoros polgárőrök képzettségét és az „A”, „B” kategóriába tartozó polgárőri szolgálatra való alkalmasságát, valamint elvégzi a 3. pont szerinti kategorizálást.
- 4.3. Az „A”, „B” kategóriás polgárőri szolgálatához kapcsolódó időszakos alapvizsga (ez régióként is végezhető) **évente két alkalommal** kerül megrendezésre. Az időszakos alapvizsgára jelentkezés feltételeit, a jelentkezés határidejét és módját, az időszakos alapvizsga lebonyolításának időpontját és helyszínét a tagozat elnöksége a Motoros Tagozat internetes elérhetőségén teszi közzé. Az időszakos vizsga motoros vezetéstechnikai vizsgából, valamint jelzőőri gyakorlati továbbá KRESZ, és szakmai elméleti oktatásból áll. A vizsgákat a tagozat elnökség úgy szervezi, hogy a vizsgahelyszín az elméleti és a gyakorlati vizsgafeladatok teljesítésére egyaránt alkalmas legyen.
- 4.4. A tagozat elnöksége a sikeres időszakos vizsgakövetelményt teljesítők számára a következő év június 30-ig meghosszabbítja az „A”, „B” kategóriába tartozó motoros polgárőrök igazolványát, amelyről tájékoztatja az OPSZ Igazgatási Szervezetét.
- 4.5. Az igazolvány szigorú számadású nyomtatványnak minősül, amelyről a nyilvántartást az OPSZ Igazgatási Szervezete a tagozat elnökségének értesítése alapján vezeti.
- 4.6. A nyilvántartott érvényes igazolványokról a megyei szövetségek elnökeit az OPSZ Igazgatási Szervezete folyamatosan tájékoztatja.
- 4.7. Az „A”, „B” kategóriás polgárőri szolgálatához kapcsolódó időszakos pótvizsga (ez régióként is végezhető) **évente két alkalommal** kerül megrendezésre. Az időszakos pótvizsgát az elnökség szervezi.
 - 4.7.1. Az időszakos pótvizsgára jelentkezés feltételeit, a jelentkezés határidejét és módját, az időszakos alapvizsga lebonyolításának időpontját és helyszínét a tagozat az internetes elérhetőségén teszi közzé. A vizsgákat az elnökség úgy szervezi, hogy a vizsgahelyszín a gyakorlati vizsgafeladatok és a gyakorlati, elméleti oktatás teljesítésére egyaránt alkalmas legyen.
 - 4.7.2. Az időszakos alapvizsgán bármely vizsgatárgyból sikertelenül vizsgázottak az adott vizsgatárgyból legfeljebb 2 alkalommal megismételt vizsgát tehetnek. Mindenki számára kizárólag a meghirdetett alkalom állnak rendelkezésre az időszakos vizsga sikeres teljesítésére. Aki az adott vizsgatárgyból sikertelen eredményt ért el, és e sikertelen eredményt a két meghirdetett javítóvizsga alkalmával sem tudta sikeresre javítani, akkor a következő vizsgára csak a következő év meghirdetett vizsgájára jelentkezhet újra.

- 4.8. A motorkerékpárral történő „A” kategóriás polgárőri szolgálatellátás alkalmával a polgárőr a külön szabályzatban meghatározott motoros ruházatot köteles viselni. A polgárőr motoros ruházat, szolgálati feladatellátáson kívüli viselete **nem megengedett.**
- 4.9. A „B” kategóriás polgárőri szolgálat ellátás során a polgárőr formaruházat mellett kötelező a térd-, könyök- és gerincvédő használata.
- 4.10. A „C” kategóriás polgárőri szolgálat ellátás során a polgárőr formaruházat mellett **javasolt** a térd-, könyök- és gerincvédő használata.

5. A motoros polgárőr szolgálat ellátásának egyéb szabályai

- 5.1. A motorkerékpáros és a motorkerékpár felszerelése egyértelműen tükrözze, hogy a polgárőr motoros polgárőri szolgálatot lát el. Az erre utaló feliratot mind a motoros ruházatán, mind a polgárőr egyesület, tulajdonában vagy üzemeltetésében lévő motorkerékpáron jól láthatóan fel kell tüntetni *(a polgárőri járőrszolgálatot ellátó polgárőr gépjárművek és járművek egységes külső megjelenésének leírása és követelményei szerint)*. A magán vagy egyéb tulajdonban lévő motorkerékpárokon a jelzések csak mágneses mobil kivitelben alkalmazhatók, és azok csak szolgálatban használhatók.
- 5.2. A motoros járőrözés során a polgárőr a járművel a személy- és vagyónbiztonságot nem veszélyeztetheti, másokat közlekedésükben indokolatlanul nem zavarhat, nem akadályozhat, csak olyan feladatokat vállalhat a járőrszolgálat során a motorkerékpárral, amelyet magabiztosan és biztonságosan végre is tud hajtani.
- 5.3. A motoros polgárőri szolgálatot – ide nem értve a motoros rendőrrel közösen ellátott szolgálatot – legalább két fő motoros polgárőr lássa el, amely bűncselekmények vagy szabálysértések észlelésekor a szükséges intézkedések megtételét, illetve az esetleges balesetek hatékony elhárítását és a segítségnyújtást lehetővé teszi.
- 5.4. A jelzőőri feladat alatt, a rendezvények és járműves vonulások biztosítása esetén az útkereszteződéseken történő folyamatos áthaladások érdekében alkalmazott, a forgalom irányítására jogosult által leállított forgalom átvétele és zárásának további biztosítása értendő. Ezen túlmenően jelzőőri feladatot végző motoros polgárőri szolgálatot kizárólag – az egyéb polgárőri szolgálatellátásnak megfelelően – az utak zárásának megerősítése céljából végezhet. Ezen feladatok ellátása során a „Polgárőrség” feliratú jelzőtárcsa használata kötelező.

6. A motoros polgárőr szolgálat ellátásának speciális szabályai

- 6.1. Az „A” kategóriába tartozó motorkerékpárral „B” és „C” kategóriába tartozó feladatok is végezhetők.
- 6.2. A „B” kategóriába tartozó motorkerékpárral „A” kategóriába tartozó feladatok is végezhetők.
- 6.3. A szolgálati feladatra igénybe vett motorkerékpároknak forgalmi engedéllyel, érvényes műszaki vizsgálattal *(segédmotoros kerékpár kivételével)* és érvényes kötelező felelősségbiztosítással kell rendelkeznie.
- 6.4. A fent részletezett motorkerékpárok – a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben [a továbbiakban: KRESZ] 50. § (1) j) pontban meghatározottaknak megfelelően – figyelmeztető jelzéssel (villogó sárga lámpával) felszereltek lehetnek.
- 6.5. Minden figyelmeztető jelzéssel ellátott – polgárőri szolgálati feladatra igénybe vett – motorkerékpár vezetője a járművel való feladatellátás során a vonatkozó előírások szerint menetlélvél és indítási napló *(ez utóbbi csak a figyelmeztető jelzés használata esetén)* vezetésére kötelezett.
- 6.6. Az a polgárőr, aki gépjárművére megkülönböztető jelzést szerel fel, vagy engedély nélkül önálló motoros szolgálatot lát el, a motoros szolgálatra jogosító vizsgára a tárgyévtől számított két évig nem bocsájtható és a meglévő engedélyét 30 napon belül a kibocsájtó köteles bevonní.

6.7. Az a polgárőr, aki a motoros polgárőr szabályait ismételten megszegi, motoros polgárőri szolgálatra alkalmatlannak kell tekinteni és motoros szolgálatra jogosító vizsgára, nem jelentkezhets, illetve vizsgára való jelentkezését a vizsgaszervező nem fogadhatja be.

7. A motoros polgárőri szolgálatban résztvevők vizsga követelményei

7.1. A tagozat elnöksége a motoros polgárőrök minősítési kategóriába sorolási vizsgájára közlekedési képzési múlttal, rendőri képzettséggel és motoros oktatói szakismerettel rendelkező szakemberekből 3 tagú minősítő bizottságot hoz létre.

7.2. A minősítési kategóriába sorolási vizsgán a motoros polgárőrök vezetéstechnikai gyakorlatból tesznek vizsgát és jelzőőri, közúti közlekedési és szakmai elméleti oktatáson vesznek részt.

7.3. Az „A”, „B” kategóriába tartozó polgárőri szolgálathoz kapcsolódó elméleti oktatás tematikus vázát a szakmai elméleti és a KRESZ képezi Az elméleti képzés időtartama 50 perc.

7.4. A minősítő vizsgán a motoros polgárőrök megfelelő gyakorlás után vezetéstechnikai gyakorlati vizsgát tesznek (gyakorlati vizsga).

7.5. A gyakorlati vizsga pályát a szakoktatók bevonásával a tagozat elnöksége állítja össze.

7.6. A vizsga pályának alkalmasnak kell lenni a motoros polgárőr motorkezelési ismereteinek a felmérésére, a járópárban való haladás biztonságos végrehajtásának a felmérésére, hirtelen irányváltoztatási képesség felmérésére.

7.7. A kijelölt pályát időnorma alapján kell teljesíteni, melyre az adott vizsgán két alkalommal van lehetőség.

7.8. A vizsga időnorma a kialakított pálya kezdete és vége közötti időtartam alatti haladást jelenti. A terelőkúp egy talp szelességre történő eltolása, vagy feldöntése az időnormába 5 s időt növel egy terelőkúp esetében.

7.9. A gyakorlati feladatokat 3 tagú minősítő bizottság előtt kell végrehajtani.

7.10. A minősítő bizottság megfelelt vagy nem megfelelt minősítéssel dönt a motoros szolgálatra való alkalmasságról.

7.11. Nem megfeleltre kell minősíteni a vizsgázó teljesítményét, ha a pályára előre megállapított normaidőt a vizsgázó nem tudja teljesíteni.

7.12. Megismételt vizsgára a soron következő elméleti felkészítést követő gyakorlati képzésen van lehetőség.

7.13. A vizsgajegyzőkönyveket 5 évig az OPSZ Igazgatásai Szervezete köteles megőrizni.

ÚTMUTATÓ

az illegális migráns személy(ek) észlelése esetén követendő polgárőri feladatokhoz

1. Magyarország államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon átlépő, vagy ezt megkísérlő személyek a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 204. § alapján tiltott határátlépés, útiokmánnyal kapcsolatos szabálysértést, illetve ehhez kapcsolódó járulékos bűncselekmény(ek)e)t követnek el.
Bűncselekménynek minősül:
 - **A határátlépés¹:** Aki Magyarországnak az államhatár rendje védelmét biztosító létesítmény által védett területére a létesítményen keresztül jogosulatlanul belép.
 - **Határátlépés megromlása²:** Aki az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítményt, illetve eszközt megsemmisíti vagy megromlítja.
 - **Határátlépéssel kapcsolatos építési munka akadályozása³:** Aki az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény építésével vagy karbantartásával kapcsolatos munkavégzést akadályozza.
 - **Embercsempészet⁴:** Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt.
 - **Jogellenes tartózkodás elősegítése⁵:** Aki az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgárával azonos jogállású állampolgár államának területén történő jogellenes tartózkodáshoz vagyoni hasznoszerzés végett segítséget nyújt olyan személy részére, aki ezen államok egyikének sem állampolgára. Aki vagyoni hasznoszerzés végett külföldi személy magyarországi jogellenes tartózkodásához nyújt segítséget.
2. Az elmúlt időszakban leggyakrabban koszovói, afgán és szír állampolgárok kerültek elfogásra, akik egyáltalán nem beszélnek magyarul, valamint csekély számban beszélnek más európai uniós nyelven.
 - A koszovói illegális migránsokat a külső jegyeik és a ruházatuk alapján nehezebben lehet felismerni, mivel európai kinézetűek, ruházatuk rendezett és kulturált.
 - Az afgán és szír állampolgárokra jellemző az elhasználódott, megviselt ruházat, külső ismertető jegyeik alapján jobban felismerhetőek.
3. Valamennyi állampolgársági kategóriára jellemző, hogy kimerülten, fáradtan és éhesen érkeznek.
4. Rendőrszakmai szempontból a közös (rendőr-polgárőr) járőrszolgálat ellátására kell törekedni, ezen esetekben a polgárőrök a rendőr(ök) által meghatározottak szerint járjanak el és a rendőr(ök) tevékenységét, intézkedését segítsék.
5. Amennyiben nincs lehetőség közös szolgálat ellátására, úgy a migrációval érintett területeken két vagy több polgárőr együtt lásson el szolgálatot. Ennek során jelentkezzenek be a határrendészeti kirendeltségek ügyeleteire, majd az onnan kapott információk alapján lássák el szolgálatukat.
6. Rendőrség és a Polgárőrség együttműködése az illegális migrációval érintett határszakaszokon a polgárőrök részéről elsősorban a figyelőszolgálatra koncentrálódjon, tekintettel az illegális migráns személy(ek) magatartásában rejlő veszélyekre és létszámuk nagyságára, visszatartásuk kiemelt kockázatot rejt magában.
7. A feltehetően illegális migráns személyek észlelése esetén haladéktalanul éljenek jelzéssel a rendőrség (határrendészeti kirendeltségek) ügyeletei, illetve – szükség esetén – a területileg illetékes körzeti megbízott felé.
Jelzés adásakor az alábbi adatok megfigyelése segítheti a Rendőrség munkáját:
 - illegális migráns személyek hozzávetőleges létszáma, esetleges személyleírásuk, különleges ismertető jegyeik, mozgásuk iránya;

¹ Btk. 352/A. §

² Btk. 352/B. §

³ Btk. 352/C. §

⁴ Btk. 353. §

⁵ Btk. 354. §

- amennyiben gépjárművel közlekednek, az általuk használt jármű színe, típusa, forgalmi rendszáma;
- az államhatár magyar oldalán észlelte-e személyek szállítására alkalmas járművet, ha igen annak színe, típusa, forgalmi rendszáma.

8. A bejelentést követően a kikerkező rendőri egység részére polgárőr igazolványával igazolja magát és a helyszínen tartózkodó rendőrök munkáját segítse.
9. A polgárőrök jogait és kötelezettségeit a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) tartalmazza.

A Pötv. 18. § (1) bekezdés alapján a polgárőr:

- szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt felszólíthatja cselekményének abbahagyására;
- cselekményének folytatását megakadályozhatja;
- **KIZÁRÓLAG** bűncselekmény, vagy tulajdon elleni szabálysértés (pl.: terménylopás, falopás, rongálás) elkövetése esetén tarthatja vissza a tetten ért személyt.

Az 1. pontban írt szabálysértés elkövetőjét tehát a polgárőr jogszerűen nem tarthatja vissza, viszont köteles a további szabálysértés elkövetését megelőzni. Ennek a kötelezettségének a fentiekben leírt módon végrehajtott értesítéssel tud eleget tenni.

„A polgárőr a hozzáférhetőknak szakszerűen, közérthetően felvilágosítást ad, továbbá tőle elvárható segítséget nyújt.

Az elérni kívánt célt egyértelműen kell megfogalmazni illetve az érintettek tudomására hozni (idegen nyelven megírt közlemények, ábrák, nemzetközileg értelmezhető mozdulatok segítségével). A kommunikáció során alkalmazott közleményekből a cselekmény jogsértő jellegének abbahagyására, illetve a helyszínen történő maradásra vonatkozó felhívásnak ki kell tűnnie.”

10. A visszatartott személy(eke)t haladéktalanul kötelesek átadni az eljárni jogosult hatóságnak, vagy e szervet értesíteni.
„A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki az ország területén jogellenesen tartózkodik.

A polgárőri szolgálat során körültekintően kell eljárni, meg kell előzni, hogy a polgárőrt megtámadják⁶, figyelmét a tevékenységétől elvonják. A polgárőr a tevékenység megkezdése előtt mérlegelje, hogy a körülmények alkalmasak-e visszatartás (feltartoztatás) végrehajtásához.

A feltartoztatás (visszatartás) az arányosság elvének betartásával alkalmazható úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az érintettek részére. A polgárőr nem alkalmazhat kényszerítő eszközöket, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot.

Nem minősül testi kényszernek, amikor a polgárőr - jogszerű szolgálatellátása során, a biztonsága érdekében - a felé kartávolságon belülre lépő, valamint a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erőfeszítéssel magától távol tartja.

A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személynek a hatóság megérkezéséig történő visszatartása, az eltávozás megakadályozása szükség esetén fizikai erő alkalmazásával, figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdésre, megfogással, lefogással is történhet. A fizikai erő alkalmazása nem fajulhat bántalmazássá, nem okozhat sérülést vagy dologi kárt.”

11. „A külső kommunikáció során a polgárőrök és egyesületi vezetők a kiemelt médiaérdeklődésre tekintettel, megkülönböztetett figyelmet fordítsanak az együttműködési megállapodásokban vállalt és az OPSZ Kommunikációs Szabályzatában meghatározott szabályok betartására:

- Országos sajtónak csak az OPSZ sajtófőnökével előzetesen egyeztetve nyilatkozhat a polgárőr.
- Amennyiben az előzetes egyeztetésre nincs lehetőség, úgy a nyilatkozatokról utólag tájékoztatni kell az OPSZ sajtófőnökét.
- Megyei és helyi sajtónak a megyei szövetség elnökével egyeztetve, nyilatkozhat a polgárőr.
- A rendőrséggel, rendészeti szervekkel kapcsolatos nyilatkozatokat kerülni kell, a közös szolgálat, közös tevékenység során keletkezett információkat csak az érintett rendőri és rendészeti szervezetekkel előzetesen egyeztetett formában és az engedélyükkel lehet nyilvánosságra hozni.”

⁶ *Támadással közvetlenül fenyegető magatartás: az a fellépés, amikor a támadó helyzetéből, tevékenységének módjából és eszközéből a polgárőr alaposan következtet arra, hogy a támadás nyomban bekövetkezik.*

**A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának,
valamint a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek felügyeletében résztvevő polgárőrök közreműködésnek
szabályai**

I. A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának szabályai:

- a) közterületen, nyilvános helyen bárki korlátozás nélkül fényképezhet;
- b) nem sért jogszabályt a tárgyakról (pl.: elhagyott vagy közlekedő gépkocsi, hulladéklerakó, megrongált eszköz stb.), utcarészletről, az ott közlekedő tömegről, rendezvény közönségéről, annak mozgásáról, tevékenységéről készített felvétel;
- c) a „képmás-jellegű” felvételeket az érintettek hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozni nem szabad (pl.: nem mutathatók meg családtagoknak, barátoknak, nem közölhetők a médiában);
- d) a polgárőr által személyről készített képfelvételek az adott eseményhez kapcsolódóan csak az eljárásra jogosult hatóság részére, annak kifejezett kérésére adhatók át.

A képfelvétel bizonyítékként való felhasználása is nyilvánosságra hozásnak minősül, de ez már a hatóság jogköre.

A polgárőrök által készített azon felvételeket, amelyek felhasználásra nem kerülnek, az adatvédelmi szabályok figyelembe vételével a képrögzítő eszköz sajátosságainak megfelelő módon haladéktalanul meg kell semmisíteni, vagy törölni kell.

II. Az önkormányzat területén térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek működtetésében a polgárőri közreműködés szabályai

A térfigyelő-, és rendszámfelismerő rendszerek működtetéséhez a Pötv. 22. § rendelkezései szerint:

1. A POLGÁRŐRNEK azonosító számmal, tehát érvényes polgárőr igazolvánnyal kell rendelkeznie,
2. a feladat ellátására előzetes felkészítő oktatáson kell részt vennie.
3. A POLGÁRŐR feladat végzésében csak a polgárőr egyesület és az üzemeltető (önkormányzat, rendőrség, közterület-felügyelet) között megkötött együttműködési megállapodás alapján vehet részt,
4. kizárólag a kamera által továbbított képek megfigyelésében működhet közre,
5. a korábbi felvételeket nem nézheti vissza,
6. az észlelt, aktuális jogsértésekre, gyanús, rendkívüli esetekre (pl. segítségnyújtás, mentés stb.) köteles azonnal reagálni,
7. a rendszernek NEM lehet üzemeltetője.

III. A térfigyelő-, és rendszámfelismerő rendszerek üzemeltetői és a rájuk vonatkozó szabályok

A hatályos szabályozás szerint közterületi térfigyelő rendszert a rendőrség és a közterület-felügyelet, illetve az önkormányzat üzemeltethet.

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: információs törvény) 65-68. §-aiban foglaltak szerint mind a rendőrséget, mind az önkormányzatot mint adatkezelőket bejelentési kötelezettség is terheli, melynek értelmében a személyes adatokat kezelő adatkezelő köteles e tevékenysége megkezdése előtt a Hatóságnak nyilvántartásba vétel céljából köteles bejelenteni a törvényben meghatározottakat.

A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek üzemeltetése során az információs törvény következő előírásait is figyelembe kell venni:

- 3. § 2. pontja szerint személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

- A 3. § 10. pontja szerint adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése is.

Az információs törvény 5. §-a alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

A fentiek alapján valakinek a képmása, illetve a róla készített felvétel személyes adatnak, ezek készítése, rögzítése, valamint tárolása pedig adatkezelésnek minősül.

IV. A közterületi térfigyelő-, és rendszámfelismerő rendszerek működtetése során irányadó adatvédelmi előírások és az adatvédelmet szolgáló eljárási szabályok:

1. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer által közvetített képek figyelemmel kíséréséről olyan módon kell gondoskodni, hogy az észlelt jogszabálysértések esetében szükséges rendőri intézkedések megfelelő időben kezdeményezhetők legyenek.
2. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszert működtető szerv vezetője köteles intézkedni a képek figyelését, felügyeletét, valamint megtekintését végző állomány (rendőr, közterület-felügyelő, polgárőr) feladatai ellátásához szükséges oktatásának megszervezésére, különös tekintettel az irányadó adatvédelmi és személyiségi jogi jogszabályokra.
A polgárőr feladatait, jogait és kötelezettségeit írásban kell rögzíteni.
3. A polgárőr a képfelvevő eszköz kezelése során ha szabálysértést, vagy bűncselekményt észlel, haladéktalanul köteles tájékoztatni a hatóságot.
4. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe csak az ott feladatot ellátó állomány, (rendőr, közterület-felügyelő, polgárőr) az ellenőrzésre jogosult személy, a rendszergazda, az adatkezelő szerv, valamint a felettes szerv belső adatvédelmi felelőse, az érintett rendőri szervnél a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer működtetésének szabályait tartalmazó belső normában meghatározott személyek, valamint a NAIH munkatársai léphetnek be. Ezen személyeken kívül más a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe csak a rendszert működtető szerv vezetőjének előzetes engedélyével léphet be, valamint tartózkodhat.
5. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe belépő, ott feladatot ellátó személyekről naplót kell vezetni. A naplóban rögzíteni kell a szolgálatot teljesítő személyek nevét – és amennyiben van – a rendfokozatát, a szolgálati idő kezdő és befejező időpontját, valamint a szolgálati idő alatt bekövetkezett eseményeket. A szolgálati naplót olyan módon kell vezetni, hogy egyértelműen megállapítható legyen a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe belépő személyek köre, a felhasznált adathordozók nyilvántartási száma és a bekövetkezett eseményekre tekintettel kezdeményezett intézkedés.

Segédlet

Polgárőrök szolgálati feladataik ellátása során, mint közfeladatot ellátó személyek által, elkövethető egyes bűncselekmények értelmezéséhez.

1.) A polgárőrrel a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. tv. 459. § (1) bekezdés 12 pont c. alpontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„459. § (1) E törvény alkalmazásában

12. közfeladatot ellátó személy:

c) a polgárőr a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott tevékenységének ellátása során,”

A polgárőr a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvényben meghatározott tevékenységének ellátása során - akár alap, akár kiegészítő feladatot lát el- közfeladatot ellátó személynek minősül.

A polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény a polgárőri szolgálat ellátásának feltételeit az alábbiak szerint szabályozza:

„10. § (1) A polgárőri szolgálat a 3. § (1) és (2) bekezdése szerinti feladatok e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő ellátása.

(2) A polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályokat az Országos Polgárőr Szövetség által kiadott szolgálati és etikai szabályzat állapítja meg.”

OPSZ szolgálati szabályzata szerint

13. A polgárőr – szolgálat ellátás a működési területen kívül címben foglaltak kivételével – kizárólag egyesülete működési területén láthatja el tevékenységét.

16. Polgárőr szolgálatnak minősül a Pötv. 3. §-ban és ifjú polgárőr esetében a Pötv. 9/A. §-ban meghatározott feladatok teljesítése.

17. A polgárőr, ifjú polgárőr akkor tekinthető szolgálatban állónak, ha a 16. pontban meghatározott feladatokat:

- **szolgálat-tervezet,**
- **vagy soron kívüli szolgálatba vezénylés,**
- **avagy a szolgálat megkezdését, annak időtartamát, területét a polgárőr egyesületnél, vagy a megyei, fővárosi szövetségnél alkalmazott manuális vagy digitális nyilvántartásba vették,**

és közterületi szolgálat esetében azt az illetékes rendőri szervnél vagy tevékenység irányító központnál bejelentették,

- **továbbá bűncselekmény, szabálysértés, baleset, elemi csapás, katasztrófavédelem stb. észlelése esetén azonnali közreműködés szükséges és polgárőr nincs jelen, vagy a jelenlévő polgárőr, rendőr részére segítséget kell nyújtani (önálló szolgálatba lépés).**

Szolgálat ellátás a működési területen kívül

20A. A polgárőr az egyesülete működési területén kívül akkor teljesíthet polgárőri szolgálatot (*másterületre vezényelt polgárőr szolgálat*) ha

- a területileg illetékes polgárőr egyesülettel közösen látja el a feladatot,
- ha a Pötv.-ben meghatározott szervekkel együttműködési megállapodást kötött a polgárőr egyesület,
- ha a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság felkéri a megyei (fővárosi) szövetséget vagy a polgárőr egyesületet a megye-, főváros területén való szolgálatellátásra,
- ha az érintett önkormányzattal erre írásban együttműködési megállapodást kötött,
- ha a közforgalmú vasút, illetve autóbusz személyszállítási szolgáltatás rendjének biztosítására együttműködési megállapodást kötött a szolgáltatást végző vállalkozással.

20B. Az egyesület működési területén kívüli szolgálatellátását a polgárőr akkor kezdheti meg ha:

- a területileg illetékes polgárőr egyesülettel való közös szolgálatellátást előzetesen bejelentette az egyesületi vezetőjének, elnökének továbbá,

- a szolgálatteljesítés az egyesülete működési területén kívül, de a megyei, fővárosi szövetség (területi) működési területén belül valósul meg a *(más területre vezényelt polgárőr szolgálat)*, az egyesületének vezetője felvette a kapcsolatot a polgárőr szolgálat teljesítésének helyszínén működő egyesület vezetőjével (lehetőleg írásban) és a vezetők egyeztettek egymással minden olyan információt, adatot, amely a polgárőr hatékony szolgálat ellátásához szükséges,
- a szolgálatteljesítés a polgárőr egyesülete és egyben a megyei, fővárosi (területi) szövetség működési területén kívül valósul meg *(más területre vezényelt polgárőri szolgálat)*, az egyesület vezetője a szolgálat kezdete előtt legalább 3 munkanappal korábban írásban tájékoztatta a területi szövetség vezetőjét, aki felvette a kapcsolatot a tervezett polgárőr szolgálat helyszínén működő területi szövetség vezetőjével és a vezetők egyeztettek egymással minden olyan információt, adatot, amely a polgárőr hatékony szolgálat ellátásához szükséges.

20C. Az OPSZ tagozatai által szervezett oktatások, összevonások, rendezvények alatt a polgárőr szolgálatnak minősülő feladatok esetében az egyesületi vagy a megyei, fővárosi szervek vezetőivel a 20B. pontban szabályozott egyeztetést a tagozat vezetőinek kell lefolytatni.

20D. Az OPSZ elnökségének döntése alapján vagy az OPSZ elnökének felhívására szervezett *más területre vezényelt polgárőr szolgálatok* esetében a 20B. pontban szabályozott koordinációt az elnök által megbízott személy folytatja le.

20E. A rendőrrel közös járőrszolgálatban a feladatokat az irányító rendőr utasításainak megfelelően kell ellátni. A szolgálat útvonalát, területét csak az irányító rendőr engedélyével lehet elhagyni.

2.) A polgárőr, mint közfeladatot ellátó személy a szolgálati feladata ellátása során az alábbi speciális bűncselekményeket követheti el:

A polgárőrnek hivatalosan szolgálatba kell lennie, mert csak ez esetben minősül közfeladatot ellátó személynek. Ha hivatalosan nincs szolgálatban ezeket a bűncselekményeket nem követheti el.

Bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában

302. § (1) Az a közfeladatot ellátó személy, aki közfeladatának ellátása során mást tetteleg bántalmaz, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt csoportosan követik el.

(3) Aki bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) * Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésének körülményeit a vádemelés előtt a hatóság előtt feltárja.

Közfeladati helyzettel visszaélés

A Btk. 302. §-a és 306. §-a beiktatásának jogpolitikai indokairól az Országgyűléshez benyújtott törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) indokolása az alábbiakat tartalmazza:

„A javaslat új bűncselekményként tartalmazza a bántalmazás közfeladatot ellátó személy eljárásában tényállását. A szabályozás indoka az, hogy a közfeladatot ellátó – így pl. a polgárőrként eljáró – személyek a részükre biztosított büntetőjogi védelemmel ne élhessenek vissza, és az „átlag állampolgárok cselekményénél” súlyosabb büntetéssel fenyegetse a jogalkotó, ha eljárásuk során mást tetteleg bántalmaznak.

Ilyen bántalmazásra kerül sor, akkor, ha a polgárőr valakit megver, vagy ha a bűncselekményt elkövető személyt veréssel, vagy aránytalan agresszivitással kívánja visszatartani.

A visszatartás fizikai erőszakkal történik, de ez nem más mint annak a megakadályozása, hogy az elkövető eltávozzon a helyszínről, rendőr kiérkezése előtt.

A feltartóztatás (visszatartás) az arányosság elvének betartásával alkalmazható úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az érintettek részére. A polgárőr nem alkalmazhat kényszerítő eszközöket, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot.

Nem minősül testi kényszernek, amikor a polgárőr – jogszerű szolgálatellátása során, a biztonsága érdekében – a felé kartávolságon belülre lépő, valamint a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erőfeszítéssel magától távol tartja.

A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személynek a hatóság megérkezéséig történő visszatartása, az eltávozás megakadályozása szükség esetén fizikai erő alkalmazásával, figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XLX. törvény 127. § (3) bekezdésére, megfogással, lefogással is történhet. A fizikai erő alkalmazása nem fajulhat bántalmazássá, nem okozhat sérülést, vagy dologi kárt.

Közfeladati helyzettel visszaélés

306. § Az a közfeladatot ellátó személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen

- a) közfeladattal kapcsolatos köteleességét megszegi,**
 - b) közfeladattal kapcsolatos jogkörét túllépi, vagy**
 - c) közfeladati helyzetével egyébként visszaél,**
- büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”**

A Javaslat, új tényállásként tartalmazza a közfeladati helyzettel visszaélést, amelynek célja, hogy a közfeladatot ellátó személyek a feladatuk ellátása érdekében rájuk ruházott jogosítványaikat minden esetben rendeltetésszerűen gyakorolják és a rendeltetésellenes magatartások büntetőjogi értékelést is nyerjenek. Ahogy a jogalkotó gondoskodott a közfeladatot ellátó személyek eljárásának fokozott védelméről azzal, hogy az ellenük elkövetett erőszakot büntetni rendeli, ugyanúgy – ezzel párhuzamosan – indokolt büntetőjogi szankciót teremteni arra is, hogy tevékenységüket visszaélések nélkül gyakorolják, közfeladatuk ellátása jogtalan hátrány okozására vagy jogtalan előny szerzésére ne vezessen.

A bűncselekmény elkövetési magatartásai – amelyeket a törvény a könnyebb áttekinthetőség érdekében pontokba szedve tartalmaz

- a köteleesség megszegése,
- a jogkör túllépése (amikor a közfeladatot ellátó személy olyan tevékenységet fejt ki, amely hatáskörén kívül esik, amelynek végzésére nincs joga),
- vagy a közfeladati helyzettel való egyébként visszaélés.

Ez utóbbi alatt a közfeladati minőséghez kapcsolódó jogosítványok tudatosan, a társadalmi rendeltetésükkel ellentétesen, szabályellenesen, formailag törvényesnek tűnő eljárás keretében történő gyakorlása értendő.

A fenti magatartással a közfeladatot ellátó személyek – vagy mások – jogtalan előnyhöz jutnak, vagy másoknak jogtalan hátrányt okoznak. Az előny vagy a hátrány lehet anyagi természetű, de felmerülhet ezen kívül más, így erkölcsi, személyi természetű előny megszerzése vagy hátrány okozása is. A hátrányt az elkövetőtől eltérő, más személynek kell elszenvednie, az előny akár az elkövetőnél is, akár más személynél is megjelenhet.

A bűncselekmény alanya tettesként csak közfeladatot ellátó személy lehet. A bűncselekmény csak egyenes szándékkal követhető el, a törvény a szándékon túl a célzatot is megköveteli.

Egyenes szándékkal az követi el a cselekményt, aki látja magatartása következményeit és kívánja azokat.

A bűncselekmény elkövetéséhez előny szerzése, vagy hátrány okozása szükséges. Ha ez az elem hiányzik ezt a bűncselekményt nem követheti el.

Néhány példa az elkövetésre:

- személy igazoltatását végzi, hátrány okozás
- személyt mozgásában korlátoz, hátrány okozás
- személy ruházatát átvizsgálja, hátrány okozás
- közveszélyes eszközt tart magánál, előny szerzés az elkövetőnél, hátrány a sértettnél
forgalomban gépjárművet jogtalanul megállít, helyzetével visszaél, a közlekedésben résztvevőknek okoz hátrányt,
- gépjárművet átvizsgál, hátrány okozás
- egyesülete működési területén kívül lát el szolgálatot, helyzetével egyébként visszaél, de ha másnak hátrányt nem okoz, nem követi el ezt a bűncselekményt,
- felkérés nélkül forgalmat irányít, hátrány okozás
- járművén megkülönböztető jelzést használ, helyzetével visszaél, a közlekedésben résztvevőknek okoz hátrányt,
- engedély nélkül motoros felvezetést végez, helyzetével visszaél, a közlekedésben résztvevőknek okoz hátrányt, akit felvezet, azt előnyben részesíti
- közlekedési szabályokat figyelmen kívül hagyva, helyzetével visszaél, a közlekedésben résztvevőknek okoz hátrányt
- segítségért valamilyen előnyt fogad el, előny szerzés

Budapest, 2022. február 07.

Dr. Túrós András

